

Szerkesztőség

Arad, Asson-palota

Kiadóhivatalt

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József Mörceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatalt
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes példány ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Belső árban 50 banival több

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

Jöjjön a munka!

Az országos politika hullámverése már évek óta nagy zavart okoz az aradi városban. Valamennyi közigazgatási faktor állandóan hangoztatja: „A városi adminisztrációnak nincs köze a politikához... Ki fogunk küszöbölteni minden politikát a városházáról...” Ennek ellenére mégis az a helyzet, hogy minden kormányváltás fenekestől fordítja fel a rendet az aradi torony alatt. A Bratianu-kormány uralomra jutása óta a polgármesternek és a városi tanácsnak bizony alig jut ideje arra, hogy a város égetően sürgős és fontos ügyeit intézze. A polgármester többet tartózkodik Bucarestben, mint Aradon, a városi tanács pedig, ha nagy ritkán összeül, azzal foglalkozik, hogy védekezzen a vádak ellen, amelveket a nagy apparátussal vezetett vizsgálatok termelnek ki. Így aztán van is tanácsa Arad városának, meg nincs is.

A felosztás Damokles-kardja hónapok óta függ a városháza felett és minden pillanatban elmetszheti azt a vékony fonalat, amellyel a város jelenlegi tanácsa a polgárság ügyéhez van kötve. Az egyik lábbal kiem. a másikkal benn levő városi tanácsnak ilyen körülmények között módja sincs ahhoz, hogy a város ügyével érdemben foglalkozzék, ugyannyira, hogy egész bátran megállapíthatja ma a város minden polgára, hogy Arad városának ebben a kritikus gazdasági helyzetben ugyszólván egyáltalán nincs is vezetősége. Amelvik van, az menni készül, az új pedig még a hosszú huzavonának távol kódében él csak. Pedig nagyjelentőségű, s a közt erősen érdeklő kérdések várnak sürgős megoldásra, amelyek mind parancsoló szükségességgel követelik: elég volt a bizonytalanságból, jöjjön már annak, aminek jönnie kell!

Ha a jelek nem csalnak, ez a tarthatatlan helyzet az utolsó lépéshez ért: csütörtökön kerül döntésre a legfelsőbb közigazgatási tanács előtt az aradvárosi tanács sokat-emlegetett ügye. A régebbi tapasztalatok és bizonyosságok után ítélve, a legfelsőbb tanács előreláthatólag ki fogja mondani a városi képviselőtestület feloszlását. Aradváros polgársága érthető türelmetlenséggel várja már, hogy valami történéjék ebben a sokáig húzódo ügyben. Osztásuk fel a tanácsot, vagy erősítsék meg véglegesen a pozícióját, de jöjjön vissza mihamarabb a városházára az a korszak, amely a béke és a munka jegyében él. Ha a legfelsőbb közigazgatási tanács holnap a testület feloszlását határozná el, úgy sürgősen írják ki a választásokat, ahol szabadon, minden befolyástól mentesen nyilvánulhasson meg a városi polgárság akarata. Nem szabad engedni, hogy a tanács feloszlása után újból hónapokig tartó interregnum-állapot tartsa exlexben a felszaporodott, elintézésre váró munkát és az idegenesség atmoszférája lassanként letörje az alkotni vágyó ambíciókat. Elég volt már a „tanácsstalanságból”, legyen már végre Arad városának olyan tanácsa, amely dolgozni tud, dolgozni akar és dolgozni is fog.

Biztosra vehető az új telefonközpont felállítása Aradon.

A bucaresti-i kiküldött szakértők kedvező véleménye. — Arad közönségének csak tizmillió lejt kell előteremtenie, a többi kiadást az állam fedezi.

(Arad, november 16.) Az új, aradi telefonközpont ügyében ezuttal egy új fordulatról adhatunk hírt és ez a fordulat annál örömteljesebb, mert hatalmas lépéssel viszi előre a kérdést a megoldás felé. A bucaresti-i kiküldötték ugyanis még elutazásuk előtt felkeresték Marcus Mihály dr. szenátor, kamarai elnököt és közölték vele a helyszíni szemle eredményét és nagy tetszésüknek adtak kifejezést afelett, hogy az aradi közönség mily lelkesedéssel karolta fel a központ felállításának eszméjét. A kiküldöttek annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ha a közlekedésügyi minisztériumban és a postavezérgazgatóságon látni fogják azt, hogy Arad közönsége anyagi áldozatoktól sem riad vissza, mérhetetlenül megkönnyebbül az aradi kereskedelmi és iparkamara helyzete.

Ha ugyanis a kamara elő tudja teremteni

azt a 10 millió lejt, amely az előfizetési díjak előlegezéséből állana elő (amire pedig minden remény megvan), akkor a költségek többi részéről már nem kellene a kamarának gondoskodnia, mert legfelsőbb körökben hajlandóság mutatkozik arra, hogy ebben az esetben az új központ felállításához szükséges és még hiányzó összeget pótolják. A kamara ebben az esetben is szerződést kötne a minisztériummal arra, hogy az általa beszédett összeggel saját maga rendelkezik és azt közvetlenül a berendezést szállító gyárnak fizeti le.

A kiküldött szakértők egyébként odanvitlatkoztak, hogy Aradon az automata-központ felállítása nem kerül többé 30 milliónál, mivel annak legfontosabb kellékei: a kábelek megvannak. A kiküldöttek különben kiszámították dollárban a felállítás költségeit és a tervezetet, a számításokat rövidesen elküldik a kamarának.

A nemzeti-parasztpárt kiáltványa az országhoz.

Maniucék ragaszkodnak az alba-iuliai gyűlés megtartásához. — Nehézségek az egységes ellenzéki blokk megalakítása körül. — Stere kiválik a nemzeti-parasztpártból.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Iorga Miklós nagy buzgalommal folytatja a tárgyalásokat arravonatközöleg, hogy egységes ellenzéki blokkot hozzon létre. A tárgyalások azonban — ugylátszik — mégis csak hajótörést szenvednek, még pedig Averescu tábornok magatartása miatt. Iorga ajánlata ugyanis nem a jövő kormányát megalakítására, hanem csupán a jelenlegi kormány megdöntésére szólott. A nemzeti-parasztpárt elvben elfogadta a tervet, csupán azt kötötte ki, hogy Averescu írásbelileg igazolja a megegyezést. Iorga erre felkereste a tábornokot, aki azonban a leghatározottabb módon megtagadta egy ilyen levél kiállítását és aláírását. A nemzeti-parasztpárt ezért nem volt hajlandó tovább folytatni a tárgyalásokat és egyelőre meghiusult a blokk megalakítása. Iorga azonban ennek dacára folytatja erre vonatkozó tevékenységét.

Miután a kormány nem engedélyezte az alba-iuliai (gyulafehérvári) nagygyűlést, a nemzeti-parasztpárt vezetősége egyelőre lemondott a tervről. A végrehajtó-bizottság azonban december 20-ikán minden körülmények között meg akarja tartani a gyűlést, még pedig feltétlenül Alba-Iulia (Gyulafehérváron). A nemzeti-parasztpárt különben ma kiáltványt intézett az ország lakosságához, amelyben kifejti, hogy a liberális kormány azért nem engedélyezte a nagygyűlést, mert attól félt, hogy a hatalmas népgyűlés elsöpri a hatalomról. A kormány cenzurálni merészelt a gyűlés programját, amennyiben hajlandó lett volna megengedni, hogy az általa kikötött feltételek mellett, más városban megtartsák a gyűlést. A liberális kormány a helyzet hamis beállítására alapján került hatalomra, meghamisította a választási eredményeket s ezzel kompromittálta a csendőrséget és igazságszolgáltatást, hibás gazdasági politikájával pedig olyan válságot eredményezett, amilyent az ország még sohasem tapasztalt. A kiáltványban a párt arra kéri az ország közvéleményét, tartson ki mellette, mert a jelenlegi kormány,

nem tarthatja magát sokáig.

Stere Constantin kiválasztása a nemzeti-parasztpártból küszöbön áll. Stere nemrégben az Adeverul-ban oly nyilatkozatot tett közzé, amely világosan mutatja, hogy Stere liberális sugalmazásra szakadást akart a pártban előidézni. A párt többsége Maniucól azt kérte, zárja ki a pártból Stere-t, amit azonban nem teljesített, mert azt túlzottan találta. Stere csupán megróváásban részesült és továbbra is a párt tagja maradt. Azonban a párt nagy többsége teljesen elkülönült a politikustól, aki a személye körül támadt ünasséget igen kellemetlenül érzi. A Civantul híradása szerint a párt állítólag azt akarja, hogy Stere önként váljon ki a pártból, ami — a lap szerint — hamarosan be is fog következni.

Bucuresti-i tudósítónk az esti órákban jelent a következőket: A nemzeti-parasztpárt nevében Maniu aláírásával a következő válasz érkezett Iorgához: „Áthátva ugyanattól a meggyőződéstől, mint Ön, mi is szükségesnek tartjuk a küzdelmet a hatalmat bitorló kormány által elrabolt szabadságjogokért és hajlandók vagyunk kollaborációs ajánlatot létesíteni az Önök pártjával a levélben jelzett feltételek mellett. A múlt tapasztalatai azonban kétségesse teszik előttünk, hogy egy harmadik ellenzéki párttal az együttműködés megvalósuljon, amely párt leginkább felelős a mai helyzetért. Éppen ez kötelez bennünket arra, hogy a közvéleményt újabb csalódásoktól megóvjuk.”

A lapok ezt a választ, mint az ellenzéki blokk megalakulásának lehetetlenségét konstatálják. Az Adeverul azonban nem tartja kizártnak, hogy még tárgyalások lesznek. A Lupta megállapítja, hogy Maniu válaszával az Averescu-párt végleg izolálva maradt. A Vitorul konstatálja, hogy amikor a tárgyaló felek egymást árulással vádolják, elképzelhető, milyen kilátásai lesznek egy esetleg mégis létrejövő kollaborációnak, amelynek tagjai kicsinyes politikai érdekek kielégítésére törekednek.

Megreformálták az aradi postavámolást.

Az Aradra küldött bucaresti-i vizsgálóbiztos új intézkedéseket léptetett életbe a panaszok megszüntetésére.

(Arad, november 16.) A postacsomagok elvámolása körüli panaszok ügyében még holnap is folytatja a vizsgálatot Manea Ioan postaközponti igazgató. Manea alapos vizsgálatot vezetett be ebben az ügyben és ennél nagy hasznára voltak azok az adatok, amelyeket az aradi kereskedelmi és iparkamara bocsátott rendelkezésére. A felmerült panaszok orvoslására egyelőre a következőket léptette életbe:

A postacsomagok vámolása máától kezdve nem az állomásépületben, hanem az állomási posta épületében történik. A csomagok vámolását ezentúl külön taxatőrök végzik, akiknek semmi más elfoglaltságuk nem lesz. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a pos-

tacsomagok vámolásával foglalkozó taxatőröknek más dolguk is volt és szántszándékkal halasztották az elvámolást. Elrendelte Manea igazgató, hogy Manta vámirodafőnök még két deklaránt is alkalmazzon. Megállapította viszont a vizsgálat azt is, hogy a panaszoknak különböző okai vannak és nem lehet mindenért Mantát felelőssé tenni.

Ez az állapot két heti próbaidőre marad fent. Ha ezalatt a helyzet nem javul, akkor intézkedés történik egy új vámolási iroda felállítására. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ép ezért felhívja ezuton is az aradi kereskedőket, hogy esetleges ezután is felmerülő panaszukat közöljék a kamarával, hogy az a kellő intézkedéseket idejekorán megtehesse.

Az orosz szovjet hamisította a magyar kötvényeket.

A Blumenstein-féle akció szenzáció és fordulata. — A Matin leleplezése. — A Tovbini-ívérek és Fallois szovjetügynökök voltak.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A Blumenstein-féle kötvényhamisítás ügyében buzgalommal folyik a nyomozás, mely napról-napra érdekesebb adatokat hoz a napfényre. Columbiani és Perrier rendőrtisztviselők ma házkutatást tartottak La-Caze volt konzulnak az értéktözsde levő irodájában, ahol számos érdekes adatot találtak. Ma délután a Blumenstein-ügy vizsgálóbírája szenzációs bejelentést tett a rendőrségnek. Elmondta, hogy tegnap este ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg lakásán. A betörők már eltávolították lakásának ajtajáról a lakatot, közben azonban megzavarták őket és elmenekültek. A rendőrség véleménye szerint a vizsgálóbíró lakásáról a Blumensteinéktől lefoglalt és a vizsgálóbírónál őrzött 60 millió frank értékű kötvényeket akarták elvinni. A nyomzás megindult ebben az irányban is.

A Matin nagy cikkben foglalkozik a kötvényhamisítás ügyével. A lap azt írja, hogy bebizonyítást nyert az a tény, hogy Tovbiniék és Fallois az orosz szovjetkövettség ügynökei voltak. A szovjet köztársaság — a lap szerint — moszkvai központi népbiztossága és párisi követsége útján rendezte a kötvényhamisításokat, hogy a francia kistökéseket kifosszák. Megállapítható, hogy Tovbini negyven olyan nyilatkozatot helyezett el, amelyek a magyar kötvények tulajdonjogára vonatkoztak és melyek a központi népbiztossági bizonylatát és a párisi szovjetkövettség láttamozását viselték. Ezekből kiderül az is, hogy az aláírók az oroszországi bank kötvénytulajdonosai voltak. Az oroszországi bank vasuti részvényeit a bolsevisták rabolták el és Franciaországba szállították, ahol Fallois és társai adták el. Ezután elmentek az oroszországi bank közgyűlésére olyan bizonylatokkal, amelyek ellensúlyozták a francia kötvénytulajdonosok által alapított

vényhamisítás ügyével. A lap azt írja, hogy bebizonyítást nyert az a tény, hogy Tovbiniék és Fallois az orosz szovjetkövettség ügynökei voltak. A szovjet köztársaság — a lap szerint — moszkvai központi népbiztossága és párisi követsége útján rendezte a kötvényhamisításokat, hogy a francia kistökéseket kifosszák. Megállapítható, hogy Tovbini negyven olyan nyilatkozatot helyezett el, amelyek a magyar kötvények tulajdonjogára vonatkoztak és melyek a központi népbiztossági bizonylatát és a párisi szovjetkövettség láttamozását viselték. Ezekből kiderül az is, hogy az aláírók az oroszországi bank kötvénytulajdonosai voltak. Az oroszországi bank vasuti részvényeit a bolsevisták rabolták el és Franciaországba szállították, ahol Fallois és társai adták el. Ezután elmentek az oroszországi bank közgyűlésére olyan bizonylatokkal, amelyek ellensúlyozták a francia kötvénytulajdonosok által alapított

Arcbőrkiütések

A Kadum-kenőcs a bőr minden irritációját vagy daganatát enyhíti és gyógyítja és rendes álmot biztosít azoknak, akik évek óta bőrbajban szenvednek. Sok szenvedést kikerülünk, ha időjében használjuk a Kadum-kenőcsöt egzema, bőrküütések, viszketegség, gyenyedő sebek, himlő, orbáncz, var, fuzunkulózis ellen.

társaság alakítását. La-Caze és Boneral résztvettek az oroszországi vasut részvényeinek a meghamisításában és eladásában is. A Figaro azt a szenzációs hírt közli, hogy az oroszországi bank ügyében már májusban feljelentést tettek Fallois ellen. A lap felveti a kérdést, hogy vajjon milyen közbelépés akadályozta meg eddig az igazságszolgáltatás szabad folyását. Ma Párisba érkezett Adler bécsi rendőrtisztviselő annak megállapítására, vajjon nem szerepel-e osztrák lebélyegzésű kötvény a Blumenstein-ügyben. A francia hatóságok és a budapesti rendőrségi kiküldöttek közt hosszas tanácskozások folytak, amelyeknek végzetével megállapították, hogy összesen 40—50 millió márkára tehető a Blumensteinék által eladott kötvények összege.

A bécsi éjszakai jelentések szerint a párisi rendőrség táviratozott Bécsbe, hogy Blumenstein bankár fiát, Blumenstein Károlyt tartóztassák le, mert atyja börtöndjének átkutatása alkalmával tíz millió frank névértékű kötvényt találtak, amelynek Blumenstein Károly a tulajdonosa. Az elfogatási végzést azonban nem tudják végrehajtani, mert Blumenstein Károly nyomtalanul eltűnt az osztrák fővárosból.

— Országos ügyvédkongresszus Clujon. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: Az erdélyi és bánági ügyvédi kamarák megbízottai ma délután Clujon (Kolozsváron) értekezletet tartottak. A felmerült sérelmek orvoslása céljából elhatározták, hogy az erdélyi, bánági és bucovinai ügyvédi kamarák megbízottai december 28—29-én országos kongresszust tartanak Clujon.

T A R C A .

Szegény Szoma bá'.

Irta : Szomorj Emil.

Megint temettünk hát... ismét kidült valaki abból a szép és gyönyörködés nélkül való világból, amelyben gyönyörködtünk. Szomaházy István, Szomabá, ahogy neveztük, sincs többé, — miért, hogy a régi, kedves emberek elmulása ilyen hirtelen követi egymást? Együtt volt fiatal újságíró Tóth Bélával, Barna Dórral, Rákosi Viktorral, Bródy Sándorral, Halom Józseffel, Fáy J. Bélával, Gárdonyi Gézával, hogy csak a halottakat emlitem és minden éjszaka szerkesztőség után a „Fiume“-kávéházban jöttek össze, hová hetenkint egyszer, szombaton, nekünk, fiataloknak is szabadott eljárni. Ebből az időből emlékszem vissza néhány apró történetre, szegény Szomaházyval kapcsolatosan.

Barna Dórral, a hírneves rendőri ripor-terrel, örök harcban állottak. Azt hiszem, minden szabad idejüket annak a kigondolásával töltötték, hogyan bosszanthatják, ugrat-hatják egymást.

Volt egy bolond ember a sok között akkorában, aki sorra járta a szerkesztőségeket azzal, hogy feltalálta a perpetuum mobilet, az örökmozgót. Egy csomó helyről már kidobták, de ő nem hagyta magát és egy szép napon eljutott Szomaházyhoz is. Ez épen derűs hangulatában volt, végighagyta hát beszélni, látszólagos érdeklődést tanúsított a nagy felfedező s a nagy felfedezés iránt, végül azt tanácsolta neki, hogy menjen el Barna Dórihoz, aki szaktekintély az ilyen nagy kitalálások dolgában és készségesen szolgálatára fog állani mindenben.

— Hanem — mondta Szomaházy — őt nem találhatja meg a lakásán, csak reggel hét órakor, továbbá nagyon hangosan kell beszélni vele, mert olyan süket, mint a nagyágyu. De ha meg tudja magát értetni vele, hát biz-

tos, hogy megcsinálja szerencséjét!

Ki volt boldogabb a feltalálónál? Másnap reggel pontosan hét órakor már jelentkezett Barna Izidórnál, aki alig egy órája, hogy lefeküdt és mélyen aludt. A rettenetes dörömbölésre felriadt, izgatottan rohant az ajtóhoz és beengedte korai látogatóját, aki torka szakadtából kezdi neki magyarázni az általa kitalált perpetuum mobilet. Barna Dóri egy darabig meglepetten hallgatta és fogalma sem volt róla, kicsoda, micsoda, miért jön e hajnali órákban és miért kiabál? A végén nekiesett és ki akarta dobni az ajtón. De a feltaláló erős ember volt, bolond is és dulakodni kezdett, úgy, hogy az egész házat fellármázták s végre bevitték mindkettőjüket a rendőrségre, ahol aztán tisztázódott minden.

Barna Dóri nem szólt az afférről egy szót sem, de egész életre való bosszut forralt. — Kezdte azon, hogy kiment az Állatkeribe és jó ismeretségben lévén az akkori igazgatóval, vásárolt tőle egy farkaskölyköt. Bekötötte egy zsákba s vitte magával egész a legelső hordárállomásig.

— Ezt a zsákot — mondta a hordárnak — elviszi ide, meg ide, Szomaházy István lakására. Megmondja, hogy hazulról, Veszprémből küldték neki és úgy viselje gondját, mint a szemecényének.

A hordár leadta a zsákba kötött farkaskölyköt és ezzel távozott. Szomaházy gyorsan felbontotta a zsákot és ebben a percben a farkas már ki is ugrott belőle, egyenesen neki. Kétségbeesésében felmászott egy szekrény tetjére és onnan orditozott segítségért, mert a farkaskölyök utána ugrott és játékos kedvében mindenáron a lábába akart harapni.

Az első, aki segítségül érkezett, Barna Dóri volt, aki a közelben elrejtözve ki akarta elvezni és ki is élvezte bosszujának hatását.

Most megint Szomaházy volt a sor. Arra már nem emlékszem, hogy és mint fizette vissza a kölcsönt, de olyan kamatostul, hogy Barna Dóri hetekig és hónapokig nem jött a kávé-

házba dühében, szegyenletében.

Aztán kibékültek megint és pedig annak kapcsán, hogy Szomaházy István kilépett a laptól, ahol együtt dolgozott Barna Dórral és hosszú ideig csak tárcákat, novellákat írt. Mikor aztán törvényesítették a vasárnapi munkaszünetet, Szomaházy bejelentette a „Fiume“-kávéházbeli törzssasztalnak, hogy ő nétfői lapot indít.

És már megszerkesztette is. Első dolga az volt, hogy mint felelős szerkesztő villamos szabadjegyet kért a közutitól. Meg is kapta, el is büszkélkedett vele. Barna Dóri úgy tett, mint ha nem hinné. Szomaházy elővette szabadjegyet és diadalmasan megmutatta. Hát épen ez kellett Barna Dórnak, hogy egy pillantást vet hessen saszemével a jegyre. Mert a kávéházból hazament, rögtön leült és írt egy levelet a villamostársaság igazgatóságának, amelyben bejelenti, hogy 169-es számú villamos szabadjegyet elvesztette, azt most bizonyára más használja, vegyék el tehát jogosulatlan viselőjétől. És aláírta a levelet: „Szomaházy István“.

Akkoriban még kevés újságíró és kevés szabadjegy volt, az ellenőrzés meg volt könnyítve. Másnap, amint az ellenőr kéri a jegyet Szomaházytól, az büszkén odavágja neki:

— Szabadjegy!

— Szabad kérem — felelte az ellenőr, — aki szintén kutatott a 169-es számú szabadjegy után.

— Szabadjegyem van — ismételte Szomaházy gögösen.

— Tessék felmutatni!

— Hát mit gondol, csaló vagyok én? — szól most már a dühtől kipirultan és a jegyét odatolta az ellenőr orra alá.

Ez látja rajta a számot: 169.

— Hát épen ez az a jegy, amelyet keresünk — mondta az ellenőr, miközben megrántotta a csengető szíját — ezennel elkobzom, magát pedig átadom a rendőrnek, az majd el látja a baját!

Csütörtökön döntenek Arad tanácsáról.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bizottság csütörtökön délután tárgyalja az aradi tanács elleni vizsgálat aktáit. — Belügyminiszteri vezérigazgató nyilatkozata a tanácsfeloszlatairól.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Csütörtökön délután dől el az aradi városi tanács sorsa. A Legfelsőbb Közigazgatási Bizottság csütörtök délután három órára tűzte ki az aradi tanács elleni vizsgálat eredményének letárgyalását. Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítója ma beszélgetést folytatott Cristescu belügyminiszteri igazgatóval, a városi ügyek előadóival, aki a következőket mondotta:

— Tomescu elkészült a referatájával, melyet ma adott csak át a belügyminisztérium-

hoz. A belügyminisztérium még a mai nap folyamán áttette a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácshoz az aradi városi tanács ügyét, melyben holnap már döntés lesz.

Holnap délután tehát ekkor a hónapok óta húzódó tanácsfeloszlatai ügy, amelynek eredményét Angel István dr. polgármester, aki jelenleg Bucarestben van, megvárja és csak azután tér haza. Városi körökben nagy izgalommal várják a legfelsőbb tanács döntését, amely — a jelek szerint — minden bizonnyal a tanács feloszlatait eredményezi.

Tizenöt éves aradi péksegéd szomorú életutja.

A szegény, kis Gligor Pali kálváriája. — Elmondta: elhagyott árva, ő maga a napsütéses korzón, ahol vidáman pajzánkodnak a női mosolyok a prémekek mögött.

(Arad, november 16.) Ez a szomorú, kis jelenet itt, az aradi korzón játszódott le rövid néhány perc alatt. Nem teszek hozzá semmit, nem veszek el belőle semmit: úgy vetem papírra — szürke krónikása a mindennapnak — ahogy megtörtént. Kommentár sem kell hozzá. Maguktól, magukért beszélnek a panaszosan elhullatott cérnahangu szavak és mondatok... Színhely az aradi korzó, a Mária-bulvár eleje. Dél felé jár, olyan minden, mintha ünnep volna, vagy vasárnap. Előkelő bundák, (nincs már csókos ereje a napnak), dus prémekek mögül hivatgatnak és felelnek biztató mosolygások (ilyenkor szépek igazán a raffiniált dísznők) zsongás, hullámlás, akárha nagy beteljesülések boldogsága cirógatott volna körül mindenkit, aki él és mozog erre felé. Kopasz, kopott aszfaltszéli fánál azonban a pandan. Vézna, rongyoskönyökű, sápadt kisfiú áll tanácstalanul. Egy ur áll előtte, kérdegeti, fagatja. A fiúcska felel. Az ur egyre csóválgatja fejét és ő is úgy tekintget maga köré, mintha keresne valakit. Izgatottan ragad karon.

A villamos már meg is állott, már ott volt a rendőr, aki bevitte Szomaházyt a kerületi kapitánysághoz, ahol, miután órákig várták, végre igazolta, hogy ő a jegy jogos tulajdonosa és csakhamar rájött, hogy Barna Dóri legújabb csinytevésének áldozata.

Nagy és kitünő kártyás volt. Kasznót például ő játszott legjobban Budapesten, az egész országban. Ő ellene találták ki, hogy az utolsó három-három lapot fel kell teríteni, mert ő ki tudta számítani, hogy milyen három utolsó kártya van a partnere kezében.

Egyszer megtörtént mégis, hogy üldözte a pech. Hiába volt minden tudománya, sorba vesztett tizenkét játszmat. És mivel elvből csak készpénzre, „betevéssel” játszott minden kivel, elfogyott a pénze. De nagyon szerette volna folytatni, hátha fordul a kocka és ő visszanyerheti a veszteséget. Ez a régi Newyork kávéházban történt.

Egy perc türelmet kért tehát partnerétől, azzal felugrott az asztaltól és rohant Reisz Gyulához, a tavaly elhunyt irodalmi főpincérhez, aki egy-egy jó ötletért maga se ment a szomszédba.

— Gyula, kérem — így szólt hozzá izgatottan — adjon nekem kölcsön egy órára husz forintot.

A főúr ránézett és jobbkezét feléje nyujtva, kérdezte:

— Hol az óra ?

De mindez már a múlté, a rákosi sirdoinb mindent elnyelt.

— Jöjjön már az istenért — kapacitál — s hallgassa meg ezt. Ne is szóljon addig, amíg végig nem hallgatta.

A kisfiú elé viit. Az félénken nézett rá. Hogyne: megint valaki idegen, aki tudni akar tőle valamit. Az ur, aki odavitt, kérdezi. Ő már hallotta egyszer. Így gyorsabban fog menni. Hevenyészve jegyezgetek.

— Hát mondd csak kis fiam: hogy is hívnak ?

— Gligor Palinak, kérem.

— Román fiú vagy, ugye ?

— Igenis, román.

— Hány éves vagy Gligor Pali ?

— Tizenöt, kérem.

Megütődve nézek a kérdező urra és ő szomorúan bólint felém. Gligor Pál ugyanis 6—8 éves fiúcskának látszik, nem tizenötnek. Egy kis, fehértrikós másodikos elemista valóságos vasgyurónak fest mellette. És mégis: a csenevész, vézna Gligor Pál 15 már, amit munkakönyve is igazolt. Sőt.

— Mi vagy te Gligor Pali — kérdezi az ur.

— Péksegéd, kérem szépen.

— Segéd ? — csodálkozom.

— Igen kérem. Most szabadultam fel. És most itt vagyok így. Nincs senkim, nincs munkám, nincs mit enni, nincs hová lefeküdni. Ez a ruha, ami rajtam van, ez az enyém. Két éve kaptam.

Könnyes az okos kis szeme Gligor Palinak. A beszéde elárulja, hogy sokkal-sokkal több is ott bent lelkiileg, mint 15. Harminc, vagy még több is, így a beszéde után.

— Hát hol dolgoztál te, Gligor Pali ?

— Bélen, kérem.

— Kinél ?

— Kovács Géza pékmesternél, kérem.

— És meddig dolgoztál Kovács Géza pékmesternél, Gligor Pali ?

— Öt évig.

— És mit kaptál öt éven át Kovács Géza pékmestertől ?

— Ennivalót és lakást, meg egy rend ruhát.

— És mikor felszabadultál, miért nem maradtál Kovács Géza pékmesternél Bélen ?

— Nem tartott meg, elbocsátott, mert mint segédnek fizetnie kellett volna.

— És mikor elmentél, mit adott neked Kovács Géza azért, hogy a munkától 15 éves létedre olyan maradtál, mint egy 8 éves kisfiú ?

— Semmit, kérem. Pedig ez a ruhám is, igen rongyos és olyan hideg van már...

Összekucorodik Gligor Pali, amitől még kisebb lesz szegényke.

— Hát a szüleid, Gligor Pali? A rokonaid ?

— Szüleim meghaltak régen, rokonaim nincsenek. Nincs nekem senkim se, kérem.

— És ki fog most alkalmazni téged, így

E héten megalakul Aradon is az Amitié.

Nemcsak Aradon, hanem egész Aradmegyében széleskörű érdeklődést keltett a nyugati országokban már bevált AMITIÉ-rendszer bevezetésének híre. Akik külföldi utazásukon megismerkedtek ennek az ötletes és nagyszerű rendszernek előnyeivel, de azok is, akik még csak az ismertető újságcikkekből sejtik ennek nemzetgazdasági jelentőségét, tömegesen jelentkeznek az AMITIÉ-rendszerhez való csatlakozásra.

Az Amitié megbízottai a közeli napokban megkezdik felvilágosító és szervező munkájukat az egész városban és megyében és rövidesen Arad és Aradmegye kereskedői, gyárai, iparosai, valamint fogyasztói, vásárlói is együtt lesznek a nagy gondolat, az Amitié jegyében.

erőtlenül, gyengén ? Ki ad neked majd itt kenyeret, lakást ebben a rideg nagyvárosban ?

Gligor Pali kissé reménykedve néz ránk és azt mondja :

— Nem tudom, kérem.

— Hallotta ? — kérdezte tőlem az ur.

— Hallottam.

Karongfoga a fut és vitte magával. Azt mondta: megpróbálja vele valahol, talán, ha valami csoda történik és akad egy jószívű ember is. Gligor Pali futott a hidegtől mellette. Közbe nagy gyerek szemekkel csodálkozva nézte a sétáló, jórúhá, jóllakott többieket és kibuggyant a könny szeméből, amikor egy autó suhant el mellettük és egy ép olyan kisfiú integet nevetve ki abból, mint ő. Csak persze az tényleg 8 éves volt és pirosan ragyogott az arca, amíg csak el nem tűnt a gépkocsi a messzeségben. Gligor Pali pedig tovább baktatott fázósan a sötét jövő felé.

Fóthly Ernő.

Végleg megszűnt

a perselyes ékszervásárlás Aradon.

Betiltották a „Hanza” ékszerakciót. — Az Iparhatóság súlyos büntetéssel sújtotta az akcióban szereplő bank igazgatóját.

(Arad, november 16.) A timisoarai (temesvári) elsőfoku iparhatóság érdekes ítéletet hozott egy régen húzódó vitás ügyben. Hónapokkal ezelőtt nagy beharangozás után a Lovrini Sváb Kereskedelmi Bank égisze alatt „Hanza” néven megalakult egy óra- és ékszerhálózó intézmény. A Hanza ügynököket küldött közszépről-közszégre, akik megrendeléseket gyűjtöttek óra- és ékszerárakra. A megrendelő egy perselyt kapott, amelybe naponként betette a megállapított összeget, amelyet a Hanza hónaponként kiürített. A megrendelt ékszer csak annak teljes kifizetése után jutott volna az illető birtokába. Mivel azonban az óra- és ékszerhálózó kereskedelmet úgy a román, mint a még érvényben levő magyar törvények tiltják, a timisoarai és aradi ékszerészek együttesen léptek fel a Hanza ügyeivel szemben. Az aradi elsőfoku iparhatóság tárgyalta először az ügyet és visszautasította a Hanza hálózó engedélyezése iránt benyújtott kérvényét, sőt szigorúan eltiltotta a megrendelések további folytatásától. A timisoarai (temesvári) elsőfoku iparhatóság tovább ment és legutóbbi tárgyalásán a lovri bank igazgatóját Potchen Jakabot, mint az intézet működéséért felelős egyént, tízezer lej pénzbírságra, nem fizetés esetén harminc napi fogházra ítélte. Az érdekes ítélet indoklásában kiemeli, hogy az 1900. évi 25-ik törvénycikk az ilyen kihágást — tiltott megrendelésgyűjtést — fogházbüntetéssel is sújtja. Mivel a Hanza csak rövid ideig foglalkozott a tiltott kereskedelemmel, eltekint a szigorú ítélettől és engedélyt ad, hogy az elítélt a fogházbüntetését pénzbírsággal váltsa meg. Az ítélet kereskedelmi körökben nagy fel-tűnést keltett.

SÁMSON JAKAB

uri szabósága. :- Angol szövetségkülönlegességek nagy raktára.
Arad, Bulv. Regina Maria No. 9. I. em.

Tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, úgy szövetekbe, mint munkabérekbe,

áralmat feltűnően leszállítottam.

ELSŐRENDÜ SZABÁS, MUNKA ES HOZZÁVALÓK.

Megbízható egyéneknek részletfizetési kedvezmény!

Hullámok Manoilescu körül.

Megható akkorddal végződött a felmentés. — Beszélgetés a kiszabadult volt államtitkárral. — Bucuresti-i lapvélemények a felmentő ítéletről. — A nemzeti-parasztpárt interpellációra készül.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Félórával éjfél után vonult vissza a bíróság, hogy határozzon Manoilescu sorsa felett. A terem klűrül, a védőügyvédek, az újságírók kiözönlenek a folyosóra. Apró csoportok képződnek és természetesen mindenütt az ítéletet találgatják. Senki sem gondolt felmentésre. Voltak, akik várták, hogy öt évre ítéljék el a volt pénzügyminiszteri államtitkárt, mások — kevésbé pesszimisták — két évet jósoltak. De senki sem gondolt felmentésre... Végig hallgattuk egy csoport beszélgetését, ott volt Popovici Mihály a volt pénzügyminiszter, Mihalache, Peritiuanu.

— Lehetetlen a felmentés és én örülnék, ha Manoilescu két évi büntetéssel uszná meg ezt a ka'andót.

Az első óra eltelt és most már mindenkit valami nagy megmagyarázhatatlan idegesség fog el. Már senki sem beszélget, mindenki mintegy hipnotizáltan nézi azt a kis szoba ajtaját, mely mögött a hadbírószak tagjai tanácskoznak. Végre másfél órai tanácskozás után felnyílik a szoba ajtaja.

Viharzó lelkesedés a felmentés nyomán.

Elöl jön Vladescu ezredes.

Egészen ki van pirulva, egész arcával nevet, a szemüvegét a kezében tartja.

— Az elnök nevet... ez felmentést jelent.

Az ezredest követik a bíróság többi tagjai, látszik rajtuk, hogy teljesen ki vannak merülve. Siri csend uralkodik a teremben, amikor az elnök idegesen felteszi a szemüvegét és olvasni kezdi az ítéletet. Remeg és elcsuklik az elnök hangja, miközben olvassa:

— Manoilescu Mihály vádlott, foglalkozására nézve mérnök, bűnös-e az állam biztonsága ellen elkövetett bűntényben...

És az elnök hangja már szinte alig hallható, míg a hosszú kérdést felolvassa.

És idegőző csendben olvassa fel az elnök a határozatot:

— A hadbírószak így válaszolt: Nem...

Beszélgetés Manoilescuval.

— Mi a véleménye miniszter ur, mi lesz ezután? — kérdeztük Manoilescut és Manoi-

Kettős minisztertanács a Manoilescu-ítélet miatt.

A Manoilescu-perben hozott hadbírószaki felmentő ítélet különben tegnap egész nap foglalkoztatta a kormányt. Tegnap este hat órakor újabb minisztertanács volt, amelyről hivatalos kommunikét nem adtak ki és mindössze annyi került belőle nyilvánosságra, hogy azon jelen volt Nicolaeu tábornok, Bucuresti rendőrprefektusa, akivel megbeszéltek a politikai helyzetet és a kormány álláspontját az ellenzéki manifesztációkkal szemben. A kormány tagjainak sűrű tanácskozását élénken kommentálják.

Bucuresti-i lapvélemények a felmentő ítéletről.

A bucuresti-i lapok mind nagy cikkekben foglalkoznak a Manoilescu-perrel. A Viitorul csupán a tárgyalási anyagot és az ítéletet közli, ellenben a többi lap erősen kommentálja is az ítéletet. Az Adeverul többek között ezt írja:

— A hadbírószak verdiktje a Manoilescu-perben, mely benyomást gyakorolt az összes körökre. Nem fér kétség ahhoz, hogy a kormány Manoilescu volt alminiszter elítélését kívánta. A kormány magatartása az egész per alatt és a miniszterelnök nemrég eszközölt intervenciója mindezt eklatánsan bizonyítja. Nehéz tehát elosztatni azt a nézetet, hogy a felmentés által a Bratianu-kormányt kétségtelen vereség érte. Hasonlóképpen nehéz

lescunak még várnia kellett, hogy az iratokat is elkészítsék.

Manoilescu így felelt:

— Nyugalom és béke...

— És mi az Ön célja, miniszter ur?

— Tovább dolgozom a kitűzött céloim érdekében — mondta Manoilescu — afelé, hogy Romániában a dinasztia és az alkotmányos rend olyan erős legyen, mint Angliában. Be akarom bizonyítani az egész világ előtt a további működéssel, hogy nagyon tévedtek azok, akik azt hitték, hogy az ország nyugalomát akarom felforgatni. A rend embere vagyok ma is, mint ahogy mindig is az voltam. Hogyan dolgozhatnék én az ország rendjének megbontása ellen, hiszen csak nemrég tagja voltam az ország rendjének őrzésére hivatott kormánynak.

Az éjszakai fehér virág kedves története.

Néhány perccel később már Manoilescu — bizonyára dobogó szívvel sietett haza a Parcul Filipescu-n levő lakására, hogy ő maga vigye meg az örömhirt a feleségének.

Ahogy kifelé megyünk a hadbírószaki épületből, már jóval elmúlt hajnali három óra. De kint még mindig áll egy kis csoport, amely a nagy eseményt tárgyalja:

— Az ítélet végleges — mondja az egyik ur, — még abban az esetben is, ha az ügyész nem is nyugszik meg az ítéletben, a hadbírószak soha nem változtatja meg az elsőfokú ítéletet...

Egy másik ur a következőket mondja:

— Azt a nagy virágcsokrot Manoilescu öccse hozta. Amikor meghallotta, hogy felmentették a bátyját, egy autóba vágta magát és elrohant egy virágkereskedésbe. Persze éjjel két órakor nincsenek a virágkereskedések nyitva, felzörgette az üzlet tulajdonosát és az, amikor meghallotta, hogy Manoilescunak készül a csokor, nem akart pénzt elfogadni és összecsomagolta az összes fehér virágait, amit csak az üzletben talált...

És végül még ide tartozik a következő is: Reggel hét órakor Iorga felhívta telefonon Manoilescut és elsőnek üdvözölte a felmentett volt pénzügyminiszteri államtitkárt.

nem hinni, hogy a per befejezésének módja politikai értelemben súlyos jelentőséggel bír és hogy jelentős áldozatok fognak keletkezni ahhoz, hogy a politikai következmények ne legyenek veszélyesek. Egyelőre néhány kérdésre szorítkozunk, amelyek fontosak a helyzet megítéléséhez és megértéséhez. Ezek:

Vádpontok a Manoilescu-pör kapcsán.

1. A kormány erőssége a saját és a közvélemény azon hitében rejlett, hogy ő mindenható ur. A per bebizonyította, hogy a mindenható erő ellenállásra kezdett találni és ez az ellenállás éppen arról az oldalról jött, ahonnan nem is gondolták. Kétségtelen, hogy erről az oldalról való védekezés a kormányra sokkal nehezebb.

2. Mi az első pillanatban megállapítottuk és rámutattunk arra, hogy a Manoilescu-per egy komoly hiba, még inkább politikai baklövés. Rámutattunk arra, hogy a per, amelynek az lett volna a feladata, hogy megakadályozza az agitációt, amelynek a veszélyességét az országra nézve, mi is mindig hangsúlyoztuk, új állásigogalásra fogja bírni a közvéleményt. A kormány ezzel szemben úgy látta, hogy példát kell statuálni. A statuálás elmaradt és az következett be, amit mi mondtunk.

3. A kormány fel kell, hogy adja eddigi

politikáját, mert nemcsak nem erősíti, de nagy mértékben gyengíti az országot, ezenfelül pedig izgatja a közvéleményt.

4. A kormánynak fel kell eszmélnie a diktatúra által bekövetkezett baklövések láttára. Be kell, hogy lássa, hogy az ország megmentése elsősorban abban csucsosodik ki, hogy fel kell hagyni az eddigi kormányzati módszerekkel, amelyek — mint a Manoilescu-eset is bizonyítja — elvesztették erejüket. A kormány most látja csak igazán az alkotmány respektálásának feltétlen szükségességét. Példát kell mutatni erre. Kezdje meg azzal, hogy visszatér a rendhez, a nyugalomhoz és az alkotmány szövegének a respektálásához. Adja vissza az országnak a legalitást, adja meg a népnek a polgári szabadságjogokat és a sajátjának a szabadságot.

Pártvezérek nyilatkozata a meglepetést keltő ítéletről.

Az Adeverul megszólaltatja az összes pártvezéreket a Manoilescu-ügyben. Maniu Gyula, a nemzeti-parasztpárt vezére a következőket mondotta:

— A hadbírószak verdiktje a legsúlyosabb elítélés Bratianu Ionel terrorisztikus rendszerének. A legsúlyosabb ítélet, amelyet az ország ennek a diktatúrának adhatott. Növeli a tiszta lelkiismeretet, de jóvá nem tehető csapást mért a terrorra és a diktatúrára, amely nem kímélte már sem az országot, sem a dinasztit. Óriási igazolása ez azoknak, akik nem szüntek meg hinni a nép erköcsi erejében. A kö ezuttal oda esett le, ahova kell. A lavina megindult...!

Iorga Miklós a következő nyilatkozatot tette: Ami a pert illeti, nem tehetek egyebet, minthogy gratuláljak azoknak, akik a pert előidézték és akik elsősorban részesültek a megérdemelt büntetésben. Bünhődésük nem állhat itt meg. — Petrovicu volt közoktatásügyi miniszter nyilatkozata ez volt: Manoilescu felmentése közéletünk legragyogóbb momentumma. Konstatálható, hogy ha nincs is szabadság, de van bíróság és igazság ebben az országban. Sajnálatos lett volna, ha elítélnék egy ártatlan embert ebben az országban, a hol kevés a talantumos ember. Az én véleményem szerint ez a per azt jelenti a Bratianu-kormánynak, ami a Carp-kormány számára a villamos-per volt. Akkor Carp levonta a konzekvenciákat. Nem hiszem, hogy Bratianu is ilyen következetes volna: hiszem azonban, hogy amit nem tesz meg spontán a kormány, meg fogja tudni oldani az ellenzék egybeolvadása, aminek utjából már az összes akadályok elhárultak.

A felmentő ítélet emeli a külföld bizalmát.

A Lupta vezércikkben foglalkozik a felmentéssel és megállapítja, hogy a felmentés óriási meglepetést keltett, ha nem is mindenki számára, de a kormánynak mindenesetre. A felmentés emeli a külföld bizalmát az ország igazságszolgáltatása iránt és növeli az ellenzék tekintélyét, amelynek a kompromittálására az utóbbi időben mindent elkövettek. Most minden attól függ, milyen döntést hoz a kormány. Amikor a sajtó annak idején figyelmeztette a kormányt, hogy Manoilescu perbefogása politikai hiba, azzal válaszolt, hogy cenzurát rendelt el és betiltotta a gyulafehérvári kongresszust. A kormánynak fel kell hagynia eddigi politikájával.

Egyenletlenségek a kormányban a Manoilescu-ügy miatt.

A képviselőház csütörtöki ülésén a nemzeti-parasztpárt három kérdést vet fel az interpellációk során. A kérdések ezek: 1. Manoilescu felmentése. 2. A nemzeti-parasztpárt Bucurestibe összehívott politikai gyűlésének betiltása. 3. A kormány polémiája a hadbírószakkal Manoilescu felmentése után. A kormány tegnapi minisztertanácsával kapcsolatban a Dimineata szerint a legközelebbi napokban

Gyermekének a legjobbat: Höfer hintőport-krémet-szappant vegyen.

szencziós meglepetések történnék. A tegnapi minisztertanácsról először az ugynevezett affliált miniszterek: Lupu, Argetoianu, utána Titulescu, majd Inculet és Nistor távoztak el, míg a régi liberális miniszterek továbbra együttmaradtak és még sokáig tárgyalnak maguk között. A Cuvantul szerint a régenstancs azt az óhaját fejezte ki a miniszterelnöknek, hogy igyekezzen bármilyen áldozatok árán a pártok közötti kibékülést megvalósítani. Ugyancsak a Cuvantul híradása szerint a kormány tagjai között egyenetlenség tört ki a Manoilescu-perben hozott ítélet miatt. Titulescu szembekerült a kormány többi tagjaival. A külügyminiszter már hosszabb idő óta nem jár el a parlamenti ülésekre, tegnap is csak kivételes módon jelent meg a minisztertanácsban.

Nagy izgalmak egy újabb politikai pör küszöbén.

A belső politikai élet különben újabb szenzációs per előtt áll. A Manoilescu-per alkalmával ugyanis Popoviciu Mihály egyik kijelentésére, amit mint tanu tett, a Vitorul azt a megjegyzést kockáztatta meg, hogy Popoviciu hazudik. Erre most Popoviciu becsületsértési pert indított a Vitorul ellen. A per anyaga az, hogy a politikus a Manoilescu-ügy tárgyalásán kijelentette, hogy ő felhatalmazást kapott Ferdinánd királytól arra, hogy beszéljen Károly volt trónörökösrel és hogy hozza őt haza. Erre a lap azt írta, hogy Popoviciu hazudik. A bucuresti-i lapok véleménye szerint az új per cseppet sem lesz kisebb jelentőségű, mint a Manoilescu-per.

Lopott is Forgács Anna gyilkosa.

Ujabb bűncselekményeket bizonyítottak dr. Erdélyi Bélára.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Forgács Anna meggyilkolása ügyében a vizsgálóbíró most újabb vádpontokat talált dr. Erdélyi Béla ellen. Kiderült, hogy Erdélyi az utóbbi években a bűncselekmények egész sorozatát követte el, így többrendbeli váltóhamisítást is. Kiderült az is, hogy Erdélyi kétszer lopta meg

családjának főorvosát, körülbelül 150 pengő erejéig. A főorvos nem jelentette fel, azonban mikor Enyedi vizsgálóbíró tudomást szerzett az esetről, megidézte a főorvost. A főorvos kijelentette, hogy nem kívánja Erdélyi megbüntetését, azonban a vizsgálóbíró hivatalból megindította a bűnvádi eljárást.

Megszökött egy volt városi tisztviselő Aradról

Kereket oldott az iparügyi osztály bűnös tisztviselője. — Az ideiglenesen szabadlábrahelyezett Ardelean Péter nyomtalanul eltűnt a városból.

(Arad, november 16.) Ardelean Péter városi tisztviselő neve gyakran szerepel az utóbbi időben a lapok hasábjain. A tisztviselő, aki néhány szatendeig működött a városi iparügyi osztályban, legutóbb az aradi rendőrség foglya volt azokért a visszaélésekért, amelyeket hivatalában elkövetett. A közönség, amely annak idején megízott benne, most egyre nagyobb számban jelentkezik és tesz panaszt és feljelentést azokról a visszaélésekről, amelyeket kárukra elkövetett. Még most is folyik a nagy munka az iparügyi osztályon, hogy az Ardelean által vezetett ügyekben rendet teremtsenek és közben még azt is megállapították már, hogy több akta, amely nála volt, nyomtalanul eltűnt. Ardeleanat annak idején aztán ideiglenesen szabadlábrahelyezték és azóta nem hallatszott róla hír.

Azok, akik a tisztviselő körülményeivel ismerősök, az első visszaélés kiderülésénél rejtélyes mosollyal emlegették a közismert francia közmondást: „Cherchez la femme.” Amikor pedig eltűnt otthonról, igen sokan tudták, hogy Ardeleannak egy csinos parasztnyecske a barátnője és azzal együtt szökött el Aradmegye egyik közeli községébe, ahol ők ketten együtt éltek mindaddig, míg a visszaélésekkel szerzett pénz el nem fogyott. Ezután tért csak vissza a tisztviselő Aradra, ahol

letartóztatták, majd rövidesen szabadlábrahelyezték.

Ardelean ügye ma újabb fordulóponthoz jutott, amennyiben az ideiglenesen szabadlábrahelyezett tisztviselő a napokban megint nyomtalanul eltűnt Aradról. Családjának levelet hagyott hátra szökése előtt, amelyben azt írta, hogy nem látják többet, mert végleg eltávozik Aradról. Fellelége, akinek két gyermeke van, megdöbbenéssel fogadta a hírt, miután a kis, szerény körülmények között élő családnak egyedüli támasza és kenyérkeresője volt a megszökött férfi. A szökést eleinte titokban tartották és arra vártak, hátha a családapa jobb belátásra tér és visszajön. Ez azonban nem történt meg és ma már az éhség réme fenyegeti a kis családot. Az elhagyott asszony ma délelőtt sirva jelent meg az aradi városházán, ahol elpanaszolta szerencsétlen helyzetét és Zokova kérte, segítsenek valamivel rajta. Erre azonban nem volt mód és a kétségbeesett asszony reményeiben csalódva tért vissza a szomorú otthonba, amelyet egy lelkiismeretlen férj szökése tett tönkre.

A körülményekkel ismerősök pedig újra emlegetik a „keresd az asszonyt” és azt mondják, hogy Ardelean Péter uira szerelmesével szökött meg, hogy mindent hátrahagyva és senkivel sem törődve, új életet alapítson.

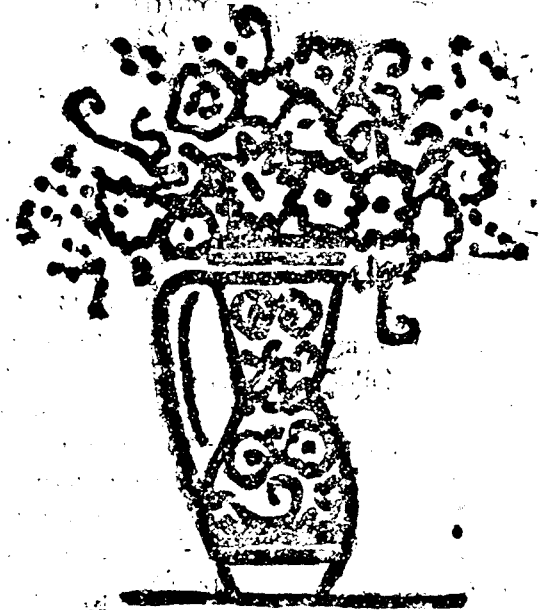
Nyugdíjaskongresszus Aradon

Nagygyűlést tartanak az ország köznyugdíjasai Felhívás országos akció megindítására.

(Arad, november 16.) A romániai állami és köznyugdíjasok e hó 27-én tartják meg kongresszusukat Aradon, a városháza nagytermében. Ez a kongresszus a jelek szerint döntő jelentőségű lesz az ország nyugdíjasainak életében. A kongresszus programja ugyanis felöleli mindazoknak a sérelmeknek orvoslását, amelyek alatt eddig a nyugdíjasok szenvedtek, azonfelül pedig erős kézzel szándékozik hozzáfogni a nyugdíjasok erős szervezetbe való tömörítéséhez. A szervező-bizottság élén, mint ismeretes, Bugaria Constantin nyug. őrnagy-hadbiztos áll, aki az alábbi felhívást bocsátotta ki a szervező-bizottság nevében:

Az országbeli állami és köznyugdíjasok e hó 27-én tartják meg nagyfontosságú kongresszusukat Aradon a városháza nagytermében délelőtt 9 órai kezdettel. A kongresszus programja a következő: 1. A jelenlegi nyugdíjtörvény módosítása. 2. A nyugdíjak egységesítése. 3. Sérelmek előterjesztése és egyes jogok kivívásának tárgyalása. 4. A nyugdíja-

sok országos megszervezése megyei egyesületekbe. 5. Fogyasztási szövetkezetek megszervezése módozatainak megbeszélése. Ezen a kongresszuson a nyugdíjasok minden megyéből 3 taggal képviseltessék magukat, akár megvannak, akár nincsenek megszervezve. Hasonlóképpen tegyék ezt meg a meglévő nyugdíjgyesületek is. Minden küldöttség ez alkalommal a kongresszus elnökségéhez a következő beadványt kéri: a) 500 lej a megszervezéssel járó sbb. költségek fedezésére, amely nyugtázza lesz. b) Egy jegyzék a megyebeli pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya adatai alapján, melyből az ott fizetett nyugdíjasok létszáma és kifizetett nyugdíjak egy havi végösszege kivethető legyen. c) Egy jegyzék 5-6 fős számottevő nyugdíjasról (név és pontos lakhely megnevezése) akik a szervezkedést a megyében végrehajthatják, vagy a meglévő egyesületekbe tömörítik. d) Egy jegyzék a sérelmekről pontos adatokkal, amely a régensséghez, törvényhozó testületekhez, minisztertanácsához felterjesztendő emlékirat megszerkesztésének alapjául fog szolgálni és amely jegyzék a delegáció, illetve a 3 tagú küldöttség által irandó alá. e) A meglévő és már működő nyugdíjgyesületek ezenkívül ma-

DIANA
DUDER

lehelletsszerűen finom réteggel vonja be arborét és testét. Diszkrét, behizelgő illata vonzóvá teszi egész megjelenését. RM

Mindenütt kapható!

gukkal hozzák egyesületük alapszabályait és utolsó számadásuk záradatait (tagok száma és vagyonmérlege.)

A meglévő és még felhívandó nyugdíjgyesületek tudomására hozatik, hogy a federáció (egy blokkba való tömörítés) által nem fog érinteni azok autonóm joga. A célja ezen tömörülésnek csupán az, hogy egy egységes jogi és morális testületet képezzenek az országban, amely a nyugdíjasokat a kormány és hatóságok előtt azok érdekeit képviselje, velők és a nyugdíjasokkal külső szervezetek által az összeköttetést fenntartsa, az egyesületeket és tagjait tanácsokkal ellátja és a kiadott különféle törvények és rendeletek felől tájékoztassa.

Elutasított csódkérellem egy aradi gyáros ellen.

(Arad, november 16.) Hónapokkal ezelőtt tudtak és beszéltek már Arad gazdasági köreiből V. M. ismert aradi csavargyáros fizetésképtelenségéről. A híreknek már akkor is egészen komoly alapjuk volt, azonban V. M.-nak sikerült vállalatának mobilitását egyidőre helyreállítani. A remélt gazdasági javulás azonban nem következett be és annint tehát előrelátható is volt, a nagyvállalkozó nem volt képes ellentállani a dekonjunktura fenyegető hullámanak és ismét abba a helyzetbe került, hogy a lejártkor nem tudott fizetési kötelezettségeinek eleget tenni. V. M. ellen mintegy harminc hitelező, közöttük több aradi pénzintézet csódkérelmet nyújtott be az aradi törvényszékhez. A vállalat passzívája körülbelül huszonegy millió lejt tesz ki, az aktívák szintén tetemes összeget jelentenek, de még a leltározás nincs kész, így az aktívák pontos összegét megállapítani nem lehet. Az aradi csódkérelmekkel, de érdemleges határozatot nem hozhatott, ellenben a csódkérelmeket formai hibák miatt visszautasította. V. M. vállalata valamikor a legvirágzóbb gyár volt Aradon. A tulajdonos ki tudta használni a konjunktúra viszonyokat és különösen a háború befejezése után fejlesztette nagygyártó gyártelepét. A dekonjunktura vihara ellen azonban nem volt megedzve és a gazdasági viszonyok romlásával, kényszerűen volt mind nagyobb bankkölcsönöket igénybe venni. Abban reménykedett, hogy beáll a javulás és ismét sikerül biztosítani magának a régi előnyös helyzetét. A beavatottak valószínűnek tartják, hogy a kérelmezők, a formai okokat kiküszöbölve, ismét benyújtják a V. M. ellen csódkérelmeket.

H I R E K.

A gyermek állampolgársága.

A kiskorúak szülei állampolgárságát követik, ha minczenek is bevezetve a jegyzékbe. — Fontos belügyminiszeri rendelet a kiskorúak állampolgárság igazolásának szabályozására.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.)

A belügyminisztérium arról értesült, hogy az egyes hatságok, különösen iparigazolványok és egyéb bizonyítványok kiállításával kapcsolatban a kiskorúak állampolgárságánál nehézségeket tapasztalnak és épen ezért közzétették intézett az összes megyei prefektusokhoz és városi polgármesterekhez, amelyben erre nézve határozott utasítást ad. A közzététel a következőképpen szól:

„Egyes hatságok kérdést intéztek a minisztériumhoz, hogy vajon be lehet-e állampolgársági lapstromba vezetni olyan kiskorúakat, akiknek szülei az állampolgársági jegyzékbe fel vannak véve, de akik idejében nem kérték kiskorú gyermeküknek a jegyzékbe való bevezetését. Közöljük erre vonatkozólag, hogy amennyiben szülei be vannak vezetve a jegyzékbe, a kiskorúak is követik ezek állampolgárságát. Ez pontosan kitűnik az állampolgárság elvesztéséről szóló törvény végrehajtási utasításának harmadik szakaszából. Ennélfogva ezeknek joguk van a román állampolgársághoz, de ahhoz nem, hogy részükre állampolgársági bizonyítványt (Certificat de Nationalitate) állítsanak ki. Az 1925. november 16-áról szóló belügyminiszeri rendelet értelmében állampolgársági bizonyítványt csak a családfele részére lehet kiállítani. A kiskorú gyermekeket ezekben a certifikátokba nem lehet utólagosan bevezetni. Amennyiben tehát arra kerül a sor, hogy a kiskorúak állampolgárságukat igazolják, akkor szüleiknek állampolgársági bizonyítványt és saját keresztlevelüket kell felmutatniuk. Kérjük az összes hatságokat, hogy figyelmeztessék a feleket az eredeti állampolgársági bizonyítvány megőrzésének a fontosságára és mindannyiszor, valahányszor ilyen bizonyítványt csatolniuk kell, hívják fel őket, hogy hitelesített másolatot csatoljanak, ellenben az eredetit jól őrizzék meg.

— **Mária özvegy királyné Balcichan.** Bucarestből jelentik: Mária királyné e hó végéig Balcichan marad.

— **Sorozatós minisztertanácsok.** Bucarestből jelentik: Tegnap este újabb minisztertanács volt, amely folytatta a napirenden lévő politikai kérdések megvitatását. A minisztertanács ma este újból összeült.

— **Változás a római követ személyében.** Bucarestből jelentik: Egyes lapok közölték, hogy Ghica külügyi államtitkárt római követté nevezik ki. Ihetőes körök szerint szó van arról, hogy Lahovary helyébe utódot neveznek ki, de ennek személye még nincs kijelölve.

— **Butoiu vezérfelügyelő Aradon.** Ma átutazott Aradon Butoiu belügyi vezérfelügyelő, aki Bucarestből Timisoarára (Temesvárra) utazott. A belügyi vezérfelügyelő déiben megjelent az aradi városházán, ahol Marcovici Vince dr. h. polgármester fogadta. A vezérfelügyelő érdeklődött a városi ügymenet iránt, majd autóba ülve, Timisoarára ment tovább.

— **Vörhenyjárvány Bucarestben.** Bucarestből jelentik: A körvosi hivatal jelentése szerint Bucarestben 123 skarlát megbetegedés történt.

— **Hóesés Bucarestben.** Bucarestből jelentik: Ma reggel a fővárosban havazott.

— **Megerősítették a cluji rektort.** Bucarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszter megerősítette Ciortea cluji (kolozsvári) egyetemi tanár rektorválasztását.

Olasz csapatok mentek Bulgáriába.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Az Europa Press jelentése szerint a francia külügyminisztériumban tudnak arról, hogy a bolgár partokon

olasz csapatokat és hadianyagot szállítottak partra. Hivatalos körökben nagy nyugtalanság uralkodik a küszöbön álló bolgár-olasz szövetségi szerződés megkötése miatt.

Örökösöket keresnek Aradon.

Budapesti ügyvéd érdekes írata az aradi rendőrséghez. — Jelentkezési felhívás az örökösökhöz.

(Arad, november 16.) Ma délelőtt egy budapesti ügyvédől érdekes átirat érkezett az aradi államrendőrséghez. Az átirat szerint Tiszaföldváron meghalt egy dúsgazdag kereskedő, aki nagy vagyont hagyott maga után. A kereskedőnek, mint megállapították, mindössze két rokona van, akiknek felkutatásán már hetek óta nyomoz az ügyvéd, hogy az örökösödési eljárást lefolytassa. Végül sikerült megtudnia, hogy a két örökös Gráff Julia és Gráff Erzsébet éveikkel ezelőtt Aradra költöztek.

— **Nagy havazás Olaszországban.** Bécsből jelentik: Milánóban és Meránban nagy havazás állott be.

— **Elmozdított agronom.** Bucarestből jelentik: Leonidas Gheorghiu, a doljmegeyi agronomot, súlyos visszaélések miatt a fegyelmi bizottság elmozdította állásából és hivatalvesztésre ítélte.

— **Szabad-e a tánc Aradon?** Sokszor felszínre dobott és sok embert érintő kérdés Aradon az annak idején megjelent táncrendelet furcsa problémája. Mint ismeretes, a táncra olyan horribilis illeteket vetettek ki, hogy a már nagyon népszerűvé vált esti kávéházi táncot kénytelenek voltak beszüntetni a kávéháztulajdonosok. Ez nagyon fájt a tulajdonosoknak, de azoknak is, akik kellemesen szórakozva táncolták végig az éjszakákat a kávéházak parkettjein. De még jobban fájt az a tény, hogy rövid idő múlva valami módosításon mehetett keresztül a rendelet, mert táncoltak mindentűt: Temesváron, Brassóban, Váradon, csak Aradon nem. Itt semmit sem tudtak a rendelkezés megváltoztatásáról. Kávéháztulajdonosok, zenészek és magánosok köréből számos panasz érkezett emiatt az aradi rendőrségre, de hiába. A rendőrség nem tudott arról hivatalosan, hogy más városokban szabad illetekmentesen is táncolni. Végre a rendőrprefektúra megunt a sok küldöttségjárást és a panaszokat és tegnap távirati kérdést intézett az illetékes minisztériumhoz, hogy mi van a táncsal. Szabad-e táncolni? Igen, vagy nem? És ha igen, miért nem?

— **Magyarország őszinte rokonszeve Olaszországhoz.** Milánóból jelentik: A Popolo d'Italia beszélgetést folytatott a Magyarországból hazatért Bodrero államtitkárrel, aki a legnagyobb rokonszenvvel beszélt Magyarországról. Kijelentette, hogy a magyar nemzet hazafiassága Magyarországon a haladás csodáit teremtette meg. Elismeréssel szól az ország kulturális fejlődéséről, majd végül kijelentette, hogy Magyarország az, amely a legjobban értette meg a fasiszta Olaszországot és amelynek népe őszinte rokonszenvvel viseltetik Itáliával szemben.

— **Öngyilkosságok Aradmegyében.** Ma délelőtt két öngyilkosságról érkezett jelentés az aradi törvényszékhez. A nadlaci (nagyfaki) csendőrség jelentette, hogy Ropán Andrásné 46 éves asszony felvágta ereit. Mire tettét észrevették, kiszemelték. Az öngyilkosság oka életuntagság. A másik öngyilkosság Mondorjacon történt. Szaha Mária 88 éves asszony, gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát. Az öngyilkos asszonyt holtan találták szobájában. Az ügyvédség, miután a csendőrségi jelentésből megállapította, hogy bűntény nem forog fenn, mindkét esetben megadta a temetési engedélyt.

A világhíri Lindener bársonyok KELL és KRAUSZ-nál Arad.

— **Felavatják Vázsonyi Vilmos síremlékét.** Budapestről jelentik: A Vázsonyi emlékbizottság vasárnap avatja fel ünnepélyes keretek között Vázsonyi Vilmos síremlékét a kerepesi temetőben.

illetve mindkettőben Aradra mentek férjhez. Az ügyvéd most arra kéri az aradi rendőrséget, hogy az örökösök pontos címét tudassa vele, hogy az ügyben felvehesse az összeköttetést az örökösökkel. A bejelentő hivatalban lemeretlen a két nevet megtalálni, mert a könyvekben férjük nevén vannak bevezetve. A rendőrprefektúra most ezután felhívja Gráff Juliát és Gráff Erzsébetet, hogy lehetőleg sürgősen, saját érdekükben jelentkezzenek a prefektúra titkári hivatalában.

— **Gerhart Hauptmann hatvanöt éves.** Berlinből jelentik: Tegnap ünnepelték meg egész Németországban a világhírű német író, Gerhart Hauptmann 65. születésnapját és épen most jelent meg legnagyobb epikai műve, a könyvpiacra, a Till Eulenspiegel mítosza. A 9000 hexameterből álló költői munkán több évig dolgozott Hauptmann. A nagy író e művében a főhős, Till: repülőtest és 18 apró drámát visz benne a közönség elé. Hauptmann itt is drámaíró maradt, mint ahogy az volt egész életében. Sokáig vívódott és kutatótt Gerhart Hauptmann, míg felfedezte hivatását. Vagy 50 évvel ezelőtt a borszlói képzőművészeti iskolában tanult, aztán Olaszországba költözött, mert szobrász akart lenni. Visszajött, mint író és első műve, akárcsak most a Till, ugyancsak eposz volt. Valahogy azonban, mint író is szobrász maradt, hiszen az írók között a drámaírók a plasztikus írásművészek. Arno Holzsal való barátsága révén megismerkedett Zolával, aki megismertette vele a szocializmust. Ebben a korszakban írta meg híres nyomordtámadását, a „Naplemente előtt”-et, amit 1889. október 20-án mutattak be Berlinben, óriási botrányok között. A kritika kis kivétellel ledorongolta a fiatal író és művét. De Hauptmann nem csüggedt. Két családi drámája került színpadra 1890-ben és 1891-ben és mikor a „Takácsok” c. drámáját betiltotta a berlini rendőrség, a fiatal író már világhírű ember volt. Későbbi munkái közül a „Crampton mester” és a „Biborpalást” ma is állandó műsoradarabjai a színházaknak. A „Hannele menybenmenetel”-vel megnyerte a Grillparzer-díjat, további munkásságát pedig a „Florian Geyer”, az „Eiga” és sok más színpadi munkája jelzik. Regényeket is írt Gerhart Hauptmann. Ezek közül leghíresebb a „Der Narr in Christo Emanuel Quint”. Írt ezenkívül számos kisebb, novellisztikus művet is. Külföldön különösen nagy megbecsülésnek örvend a 65 éves német író. Az oxfordi egyetem disz doktorává választotta. 1912-ben pedig elnyerte az irodalmi Nobel-díjat.

Gyermekkoszok és székek lerögzésben Hegedűs-cégnél Aradon.

— **A soffőr tragikus halála.** Timisoaráról (Temesvárról) jelentik: Tragikus lefolyású autókatasztrófa történt a csenei országúton. Csene községben tegnap bucsu volt és Zaharia Antal csenei lakos a bucsu után autóbusszal küldte vissza a kisjécsai zenészeket. Az autóbusszt Hess József 19 éves soffőr vezette. A soffőr, aki egész éjszaka mulatott, minden baj nélkül hazavitte a zenészeket, majd visszafordult Csene felé. Az uton azonban a soffőr nekikeresztette a gépet, amely belerohant Klopstock Gáspár gazdálkodó szekerébe. A kocsit teljesen összetört, az autóbussz az árokba fordult. A soffőr oly szerencsétlenül ütötte be a fejét az autóbussz egyik vasabroncsába, hogy agyveleje kilocsant. A gazdálkodó csak könnyebb horzsolásokat szenvedett. Amikor a soffőr betegen fekvő anyja a szerencsétlenség hírét hallotta, félóra múlva ő is meghalt.

— Tudományos orvosi szakülés. Az orvosszövetség aradi fiókja e hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a bábaképző tantermében orvosi szakülést tart a következő programmal: 1. Dr. Kardos Géza: A gyermekbénulásról; 2. dr. Albu István: Műtétek a myomás méhen a terhesség megtartásával; 3. dr. Vicas Gyula: Betegbemutatás; 4. dr. Catineanu Ervin: Intransplantatic. A tudományos ülésre ezuton hívja meg tagjait az orvosszövetség.

— Szívujjasszony balesete Aradon. Ma este hat órakor az aradi színház mellett eszméletlenül esett össze egy asszony. A mentőkért telefonoztak, akik beszállították a kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az asszony súlyos szívujjban szenved. Irataiból kiderült, hogy Schneider Antalnénak hívják. Miután sikerült eszméltre téríteni, hazaszállították lakására.

— Milliókat sikkasztott egy vasuti pénztáros. Bucurestiből jelentik: Gheorghiu, a focsani állomás pénztárnokát több millió lej elsikkasztásának gyanúja miatt tegnap letartóztatták. Kihallgatása alkalmával beismerte, hogy hosszú időn keresztül körülbelül hat millió lejjel károsította meg az államvasutat.

— Tizenkét fokos hideg a Dunántul. Sopronból jelentik: A Dunántul vidékén az elmúlt éjszaka 12 fokos hideg volt.

— Vasuti karambol Csehországban. Brünnből jelentik: A prágai gyorsvonat Alapanicnál összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközésnek négy súlyos és 13 könnyebb sebesültje van.

— Leégett a gyertyamosi gőzmalom. Gyertyamosról jelentik: Tegnap délután, eddig még ismeretlen okból kifolyólag kigyulladt a gyertyamosi Malomipar Részvénytársaság kétemeletes új malma. A tűz valószínűleg az egyik átmelegedett hengernél származott, amely azután — a jelek szerint — meggyújtotta a felette levő selyemszítót, ahonnan a tűz a tetőre terjedt tovább. Mire észrevették a tüzet, már az első és második emelet is égett. Közben a földszinten dolgoztak a munkások, anélkül, hogy tudták volna a nagy veszélyről, amely a malmot fenyegeti. Amint észrevették a tüzet, azonnal értesítették a timisoarai tűzoltóságot, amelynek a kikerzéséig a gyertyamosi önkéntes tűzoltók dolgoztak. A gépházat a tűzoltóságának sikerült megmenteni, az épület bal-szárnya azonban teljesen összeomlott és tönkrement. A kár körülbelül 18 millió lejt tesz ki, amelynek csak egvrésze térül meg, amennyiben az egész malom csak 14 millió leire volt biztosítva. A tűz emberáldozatot nem követelt, csupán Wotrán Kristóf főmolnár sérült meg könnyebben az oltás közepette. Az új gőzmalom leégése nagy csapás az egész környéknek.

— Vihar a Fekete-tengeren. Bucurestiből jelentik: A Fekete-tenger partvidékén napok óta óriási vihar pusztít. A hajók emiatt nem futhatnak ki a nyílt tengerre.

— Magyarország népességszaporulata. Budapestről jelentik: Ma statisztika készült el, amely szerint Magyarországon júlistól szeptemberig 55.944 születés és 34.684 halálozás történt, tehát 21.260 a szaporulat a lakosságban.

DOHNÁNYI nov. 23.

— Polgármesternek hívják Dempsey boxbajnokot. Newyorkból jelentik: Romola városa meghívta Dempseyt, a boxvilágbajnokot, legyen a város polgármestere. A világbajnok még nem döntött, elfogadja-e a tisztséget.

— A pittsburgi robbanás áldozatai. Pittsburgból jelentik: A világ legnagyobb gáztartályának felrobbanása még mindig izgalomban tartja egész Amerika közvéleményét. Fejenleg száz súlyos sebesültet ápolnak a kórházakban, akiknek az állapota válságos, ezenkívül 600 sebesült áll orvosi kezelés alatt. A megrendett vízvezetékcsövek valóságos áradást idéztek elő a városban. Több helyen felhasználták egyesek a zürzavart és fosztogatni kezdtek, a rendőrség azonban erélyesen lép fel a fosztogatókkal szemben.

Abd el Krim új háborút jósol.

A rif-kabilok száműzött vesére sajtó alatt levő memoárjában bejelentte az új marokkói háborút. — A legyőzött rifekben tovább él a reváns gondolata.

(Az Aradi Közlöny párisi levelezőjétől.)
A hónap végén jelennek meg egyszerre három nyelven: franciául, angolul és németül a Csendes Oceán egyik szigetére száműzött rif-kabil szabadsághősnek, a legendás hírű Abd el Krimnek emlékiratai. Abd el Krim, aki éveken át egyik vereséget a másik után mérte a marokkói megszálló hatalmakra, Spanyolországra és Franciaországra, a tulerővel szemben végül is kénytelen volt a küzdelmet feladni. A békekötés után az európai hatalmak Abd el Krimet a Csendes Oceán egyik elhagyatott szigetére internálták. Ott nemrégiben elkészült emlékirataival amelyek a hónap végén nyilvánosságra kerülnek. A memoárok befejező fejezetét amelyek a harc feladását tárgyalják és egy új marokkói felkelés szenzációs bejelentését tartalmazzák, az Aradi Közlöny párisi tudósítójának a következőkben már most módjában van szösz szerint közölni:

„Az údsdai konferenciára avval az őszinte óhajjal mentem el, hogy békét csináljak. Hadu révén tudomásom volt a négy előzetes feltételről, azonban nem láttam ezekben leküzdhetetlen nehézségeket a konferencia számára, amelynek megkezdése április 1-re volt kitűzve, mivel április 15-én az ellenségeskedések ismét megkezdődtek volna, ha addig a békefeltételekben nem történt volna megegyezés. Údsdában azonban váratlanul igen súlyos feltételt is támasztottak, amelyről azelőtt nem volt szó. Azt kívánták, hogy hagyjam el a rifeket és távozzam Marokkóból. A mi delegátusaink erről a követelésről csak Tauritba érkeve értesültek. Meggyőződésem szerint ez nem francia részről eredt. Azelőtt mindig azt hittük, hogy Franciaországnak Spanyolországgal szemben teljes cselekvési szabadsága van. Március végén azonban a franciák kivámságára bele kellett egyeznünk, hogy egyszerre tárgyaljunk Franciaországgal s Spanyolországgal.

Képzeltető, hogy milyen nehéz volt embereinket meggyőzni örök és ősi ellenségünkkel, Spanyolországgal való tárgyalások szükségességéről. Mindazonáltal elmentünk Údsdába, hogy elfogadjuk az eredetileg támasztott feltételeket. Az új feltétel azonban elfogadhatatlan volt számunkra. Ha ezt elfogadtam volna abban az időben, amikor embereink szemében még a helyzet ura voltam, a rifek elszakadtak volna tőlem és fellázadtak volna ellenem. Ezért inkább újból felvettem a harcot, habár meg voltam győződve vereségemről. Jól tudtam, hogy harcosaim lelkesedése nap-

ról-napra csökkenni fog. Azonban függetlenségükért harcoltak és bennem a szabadságharc vezérért látták. Nem hódolhattam tehát be, ez árulás lett volna.

Tagadhatatlan, hogy legyőztek bennünket, azonban a franciák is vereséget szenvedtek. Leverésünk céljából Franciaországnak nagy erőfeszítéseket kellett tennie. Petain marsall vezetése alatt 200.000 modernül felfegyverzett katonát kellett mozgósítania. Ennek ellenére 1925. végén még a helyzet ura voltam. Franciaország legérzékenyebb veresége a rif-vidék elvesztése, mivel holt biztos, hogy Franciaország elvesztette a rif-földeket, azon a napon, amikor elhatározta száműzetésemet. Ha Franciaország meghagyott volna a rif-kabilok vezéréként, úgy a francia hivatalnokok támogatásával mindent megtettem volna az ország fellendítése érdekében. Hiszen békét akartam, azonban az údsdai tárgyalások után láttam, hogy a spanyolok és franciák együtt működnek.

Felvettem tehát újból a harcot kötele-ségérzetből, minden remény nélkül, előrelátva harcosaim egyre növekedő elfáradását, a törzsek behódolását az előrenyomuló franciáknak. Mindnyájan látták, hogy már nincsen elég erőm a további küzdelemre. Egy ideig bíztam még Franciaország ígéretében, hogy a rif-föld autonómiát fog kapni. Miként tarthattam azonban ki egy tisztességes békéig? A törzsek fáradtak voltak, ezért 1926-ban már csak kevés, nagyobb harcok voltak. Hazám elveszett. Felismertem súlyos tévedésemet, amit akkor követtem el, amikor azokra hallgattam, akik a Franciaország elleni háboruba kergettek. Ők voltak az elsők, akik cserben hagytak. Ellá-yolitásom után sem lehet békére számítani a rif-földön. A rif-törzsek, ha Franciaországgal szemben nem is viseltetnek ellenséges érzellemmel, sohasem lesznek kaphatók arra, hogy Spanyolországgal paktáljanak. Ezek a törzsek Kaid Budra volt hadügyminiszterem vezetése alatt állanak és teljesen függetlenek maradtak. A lefegyverezés sem teljes. Néhány törzset a franciák, másokat a spanyolok fegyvereztek le, azonban a rifek a fegyverek nagy részét elrejtették. Előbb, vagy később, ha a spanyolok csapataik nagyobb részét visszavonták, ami csakhamar bekövetkezik, hiszen az elszállítás már kezdetét vette, ezek az elrejtett fegyverek ismét előkerülnek és miként az én háborum kitörésekor történt, egy szép napon az összes rif-törzsek közös felkelésben fognak egyesülni.”

— Az aradi zsidó hitközség pályázata. Az aradi zsidó hitközség, irodája részére gyakor-nokot keres. Fizetés megegyezés szerint. A román és német nyelvnek szóban és írásban való bírása megkívántatik. Pályázatok e hó végéig nyújthatók be. Az elnökség.

— Az aradi fűszerkiskereskedők teaestje. Az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa november 26-án este 9 órai kezdettel a Központi-szálló nagytermében teaestélyt rendez. A táncal egybekötött teaestély jövedelmét a fűszerkiskereskedők otthona javára fordítja a szindikátus.

— 1928. január 1-én lesz a „Loteria sinistratilor” második huzása. Az eddig vett sorsjegyek továbbra is érvényesek. Elárusítás minden dohánytözsében.

— Újabb operációt haitottak végre Farkas Imrén. Budapestről jelentik: Hüttl tanár újra megoperálta Farkas Imrét, a jeles író, akinek multkori operációja után tályogja keletkezett. Az operáció sikerült, több komplikáció nem várható.

Gramofonok és lemezek

rendkívül nagyválasztékban és legolcsóbban 4439

HEGEDÜS cégnél Aradon

— Fűszerkiskereskedők teaestélye 26-án este a Központiban.

— Kiss Rózsa táncitanítását e hó 19-én este 9 órakor megkezdte a Krispin-teremben. Bejelentkezést elfogad Str. Bratianu No. 12.

— Ujságpapírt, régi kopirkönyvet vesz Kerpel.

— Kenderessy József fogműtermét Str. Romanului 12. (Zrinyi-u.) helyezte át.

Hegedűs zongora iskolák és gyakorl. Kerpelnél.

Mulatság.

— AMTE-ből november 26-án a „Vadászkürt” éttermében. Személyjegy 60 lej, családjegy 150 lej. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, átvehetik Maidt Emil üzletében.

Capablanca meghátrál Aljechin előtt.

A sakkvilágbajnok indiszpozíciójára való hivatkozással a világbajnoki mérkőzés félbeszakítását és elhalasztását kéri.

(Az Aradi Közlöny newyorki levelezőjétől.) Hetek óta folyik az egész világ lázas érdeklődése közepette Capablanca és Aljechin között a küzdelem a sakkvilágbajnokságáért. Tudvalevőleg Aljechin nagy meglepetést szerzett a sakkvilágnak, hiszen még a legoptimistább hívei sem remélték, hogy nemcsak hogy helyt áll a kubai világbajnokkal szemben, hanem a győzelem legígósbabb reményével folytatja a meghosszabbított küzdelmet. 25 játszma közül Aljechin négyet nyert, a világbajnok Capablanca pedig csak kettőt. Az első 20 játszmából Aljechin 3:2 arányban győztesen került ki és csak azért nem szerezte meg győzelmével a világbajnoki címet, mert ellenfele súlyos feltételeket szabott. Capablanca kívánságára a mérkőzés feltételül mondták ki, hogy a győztesnek 20 játszmában hatot nyernie kell, ha meg akarja szerezni a világbajnoki címet. Aljechin nem tudta a hat játszmát megnyerni, de többet nyert mint Capablanca. Morális győzelme már a 20-ik játszma után is elvitathatatlan volt, de a kubai világbajnok kívánságára beleegyezett abba, hogy a mérkőzést folytassák mindaddig, míg valamelyikük meg nem szerzi a hat nyert játszmát.

Egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy Capablanca mostani kondíciójában nem tudhatja magára nézve előnyösen befejezni a meccset és ha talán

meg is akadályozhatja, hogy Aljechin elragadjja tőle a világbajnoki címet, a morális győzelem pálmáját kénytelen átadni az orosz nagymesternek.

Capablanca azonban ebbe a helyzetbe nem akar beletörődni és kétségbeesett kísérletet tett arra, hogy a mérkőzés folytatását és befejezését elhalasszák. Ahelyett, hogy férfiasan levonta volna vereségének következményeit, tegnap levelet intézett a mérkőzés rendezőbizottságához és azt a kérelmét terjesztette elő, hogy a meccset szakítsák félbe és 1929-ben ismételjék meg. Kérése indokál felhozta, hogy nem érzi magát jó kondícióban és ezért nem tudja a játékhöz fűzött várakozásokat kielégíteni. Ajánlatot tesz arra is, hogyha a mostani mérkőzés nem hozná meg a döntést, hajlandó új mérkőzésre kiállni olyan feltétellel, hogy aki 20 játszmából többet nyer, az tekintesnek a győztesnek. A sakkvilágban Capablancának ez a kibúvókat kereső magatartása kinos feltűnést és nem kis felháborodást keltett, hiszen még igen jól emlékeznek arra a meccsre, mellyel Laskertől ragadta el a világbajnoki címet. Lasker, akit a szokatlan klimatikus viszonyok ugyszólván harcképtelenné tettek, egyetlen panaszos szó nélkül adta fel befejezés előtt a küzdelmet. A sakkvilág nagy érdeklődéssel várja, milyen álláspontot foglal el Capablanca ajánlatával szemben a verseny zsűrije.

Irodalom és művészet

* Az aradi városi színház heti műsora. Csütörtök: A legkisebbik Horváth-lány, operett. (B. bérlet.) Péntek: Masa pénzt keres, vígjáték. (C. bérlet. Szepessy Edith fellépte.) Szombat délután: Annabál, operett. (Féláru ifjúsági előadás.) Este: Ripp van Winkle, operett. (Róna Dezső felléptével.) Vasárnap délután: Borcsa Amerikában, operett. Este: Cirkuszherceg, operett.

* **Masa pénzt keres.** Aligha irtak szellemesebb és mulattatóbb vígjátékot, mint a „Masa pénzt keres“. Nem helyzetkomikumon épül fel ez a francia vígjáték, hanem a cselekmény és a dialógus adja meg a vidámságot és a szerzők sziporkázó ötletei visznek bele eleverséget és emelkedett hangulatot. Pénteken újítja fel a színház ezt a nagyszerű francia darabot, mely harsogó kacagást vált ki a hallgatóságból. A címszerepben Szepessy Edith, a temesvári színház volt tagja fog bemutatkozni a közönségnek. Szepessy Edith fiatal, csinos és tehetséges színésznő, aki bizonyára Aradon is tetszeni fog. A férfi főszerep Szendrey szinagazgatóé. Szendreynek sok briliáns alakítása van, de legjobban ezt a szerepét szereti, ez fekszik leginkább egyéniségének és ebben aratta az utóbbi idők legnagyobb sikerét. Igen hálás szerepekhez jutottak még Jávor, Mészáros és Kun Dezső is.

DOHNÁNYI

neve a legnemesebb tiszta muzsikát jelenti — ezt írja róla Cecyl Gray, a nagy angol zenekritikus.

* **Mécs László és Szelle Károly szerzői** estje. December hetedikén — mint azt már egy ízben jeleztük — nagyszabású és érdekes kulturális esemény: szerzői est színhelye lesz az aradi minoriták kulturháza. Ez a pompásan berendezett épület voltaképpen ezen a napon kezdi el hivatottságának beteljesítését és kétségtelennek látszik, hogy e kulturháznak nagy terme látogatott és eredményes színhelye lesz az aradi téli szezon magyar szellemű kulturális eseményeinek. Az a szerzői est, amely december 7-én zajlik majd ott le, egyben következtetni enged arra a programra is, ami előreláthatólag lebonyolításra kerül az aradi minoriták kulturházában a tél folyamán. A kon-

kluziók eredményeként örömmel kell leszögezni azt, hogy ez a program a jelek szerint nem fogja nélkülözni a modern és haladó megnyilvánulásokat sem, mert hiszen Mécs László, a csehszlovákiai magyar papköltő, a szerzői est egyik főszereplője, a modern magyar lírikusok közé tartozik, még pedig a legjobb nevű modern lírikusok közé. A szerzői est másik főszereplője: dr. Szelle Károly, nem szorul bemutatásra Aradon. A kiváló zongoraművész és zeneszerző ez alkalommal díszes csokrot nyújt kompozícióiból az aradi közönségnek. Ő maga zongorán előadja a „Variációk egy régi magyar téma fölött“, „Magyar humoreszk“, „Székely képek“ és „Román tánc“ című műveit. Dr. Keli József két Szelle-kompozíciót interpretál hegedűn, Fetter Irén, az ismertnevű aradi énekesnő pedig dr. Szellenek „Julia, a szép leány“ c. dalát énekl el, továbbá több balladáját, valamint a kitűnő zeneszerző által Csokonay Vitéz Mihálynak, Kiss Józsefnek és Mécs Lászlónak több megzenésített dalát. A Mécs—Szelle dr. szerzői est iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg városzerte.

Karácsonyra Nagy Géza

Ismerjük meg hozzátörőzőnkat, gyermekünk vagy saját magunk fényképével. Ezen legolozóbb és legkedvesebb ajándékunk fényképész műtermében művészi kivitelben készül, Arad, Bul. Reg. Mária 8. földsz.

* **A Ripp van Winkle** szombati reprizére nagyban készülődnek a színháznál. A legutóbbi klasszikus operett reprize beigazolta, hogy a közönség szívesen veszi a régi híres operettek felújítását. Ez indította a színház igazgatóját arra, hogy elővegye a leghíresebb régi operettek egyikét, a Rippet. A címszerepben Róna Dezső, zengő hangú baritonista fogja ragyogtatni énektudását és színészi képességeit, míg a többi szerepekben Horváth Mici, Szentgyörgyi Mária, Károly Klári, Jung, Győző, Deésy, Kun és Kövály fognak hozzájárulni a biztos sikerhez. A két gyermekszerep-

U Még csak ma vetített világ-
R slágert aratott (ej uhnyem)
A **Halósek éneke.**
Volgamenti életképet.
A **Várkonyi Mihály-al.**
N Ezt megelőzi:
I **Modern asszony.**
Keleti történet.
A **Priscilla Deán-al.**
B Leszállított olcsó helyárrakkal.
A Jön! SZERELM SZIGETE. Jön!
N Látványos dráma.
Carl de Vogt-al.

ERZSÉBET MOZGO.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órákor
Verne világhírű regénye:

Strogoff Mihály II. rész

filmremek.

Iván Mosjoukinnal a főszerepben.
Rendes olcsó helyárrak. :: Kibővített zenekar.

Holnap újból az I. rész.

ben a kis Kallós Bandi és a kis Bondár Manó lépnek fel előrelátható sikerrel. A rendezés munkáját Hetényi Elemér végzi, míg a zenekart Csányi Mátyás karmester fogja dirigálni. A szombati előadás maradandó emlékü lesz az idei szezonban.

* **Sima és Schweitzer** képkiallítása nyitva a Kulturpáloza kistermében.

Megfiatalíthatók az asszonyok is.

Egy angol orvos szenzációs kísérlete. — Heves ostrom az asszonyok Voronoffja ellen.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) Egy fiatal angol orvos, dr. A. I. Capper-Magian, hír szerint feltalálta az asszonyok megfiatalításának módját. A kiváló sebész, akinek neve is sokatmondó, mivel a Magian angolul varázslót jelent, elmondotta egy újságíróknak, hogy már 10 év óta foglalkozik mirigyátültetésekkel. Magian azonban nem majom-mirigyeket operál bele pácienseibe, mint azt Voronoff teszi a férfiakkal, hanem asszonybetegeire egy másik asszony mirigyait viszi át.

Magian többször látta, hogy a szülészeti klinikákon sok nőnek kioperálják mirigyait és azok felhasználatlanul maradnak. Az angol sebész kísérletképpen megoperált néhány asszonyt és a mirigyátültetésnek szenzációs eredménye lett. Több gyermektelen asszonynak az operáció után gyermeke született, a legtöbb nő azonban valóságos megfiatalodott, meghízott és megszépült a műtét következtében.

Magian most általánosítani akarja eljárását. Egy eredménye működésének máris van, ez pedig az, hogy az asszonyok valóságos hadserege ostromolja naponta rendelőjét, úgy, hogy az asszonyok Voronoffja gyakran képtelen dolgozni. Az operáció — mint Magian mondja — igen rövid lefolyású. Fél percig sem tart. Magian ugyanis a bőr alá helyezi el csupán a mirigyét. Szerinte ez ép oly eredményes, mint a komplikáltabb Voronoff-operáció a férfiaknál.

Ezzel kapcsolatban írják, hogy dr. Voronoff Sergej, a megfiatalítás csodaorvosa újabb érdekességgel lepte meg a világot. Voronoff Délalgerban juhokon folytatott mirigyátültetési kísérleteket és ezek révén sikerült neki létrehozni az u. n. „felsőbbrendű juhok“. A megfiatalított juhok ugyansí átlag 7—10 kilóval súlyosabbak meg nem operált társaiknál, gyapjuk pedig 500 grammal több a rendes juhokénál. A beoltott juhoktól származó bárányok is hasonló „felsőbbrendűsége“ árulnak el. Voronoff bemutatta kísérleteinek eredményét egy nemzetközi mezőgazdasági bizottságnak, amely arra az álláspontra helyezkedett, hogy most már nincs más hátra, mint ilyen megfiatalított kosokkal ellátni a juhtenyésztő államokat.

Asszonyvásár.

Erotikus dráma.

Csak 16 éven felülieknek
APOLLO legközelebi műsora

KÖZGAZDASÁG.

December 10-én kezdődik az új adókiivetés.

A kivetési munkálatoknak február közepéig befejezést kell nyerniük. Megalakulnak Aradon az adókiivetési bizottságok.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap délelőttre a pénzügyminiszteriumba összehívták az ország összes pénzügyi felügyelőit és vezérfelügyelőit, hogy az új adókiivetésekkel kapcsolatban közölje velük az utasításokat. Az értekezleten Bratlanu Vintila pénzügyminiszter elnökölt, aki előadta, hogy a jövő évi költségvetés a földadékból 300 millióval kevesebb bevételt irányoz elő, mint a tavalyi budget. Tehát az adóbehajtásnak alkalmazkodnia kell ehhez az újításhoz és a behajtásnak is mérsékeltebbnek kell lenni.

Az adókiivetés munkálatai során helyre kell hozni azokat a hibákat, melyek az adók 1926. évi automatikus emelkedésének kapcsán keletkeztek és a földbirtok tényleges termékképességét kell számításba venni az ország különböző tartományjaiban. Kijelentette még a pénzügyminiszter, hogy az új adó egyetlen esetben sem lehet magasabb, mint a múlt évi adó, mely a maximumot képezi.

Különös figyelmet fognak fordítani az adók kivetésénél főképpen Máramarosmegyére és a móccoklakta területekre, melyeknek produktivitása igen kicsiny. Ezeknek a szegény területeknek a lakossága lényegesen csökkentett adót fog fizetni a következő évben. Hasonlóképpen a tényleges jövedelmet veszik

figyelembe a háztulajdonosoknál is. A jövedelem megállapítása a szerződések alapján történik.

Az adókiivetés munkálatai december 10-én kezdődnek és legkésőbb a következő év február 20-án végződnek. A helyi bizottságok működését az ellenőrök és alfelügyelők fogják ellenőrizni. A pénzügyminisztérium az adókiivetés alkalmából kikérte a belügyminisztérium segítségét is, mely az adótörvény értelmében megyei és városi delegátusokat fog az adóbizottságokba küldeni.

A konferencián az aradi pénzügyigazgatóság megbízásából Tanan pénzügyi inspektor vett részt, aki ma tért haza Bucurestiből. A kapott instrukciók értelmében a föld és háztulajdonosoknak november 15-től december 5-ig kell beadniuk a rendes adóvallomásukat, amelyben azt is meg kell említeniük, mennyivel van ingatlanuk megterhelve, mert ez az összeg adómentes. Holnap alakulnak meg az aradi pénzügyigazgatóságon az egyes adókiivetési bizottságok, amelyek december 10-ikén kezdik meg működésüket. Nicolaeu Amilcar pénzügyigazgató egyébként november 23-ára hívta össze az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselőit értekezletre, amelyen megbeszéljük az új adókiivetés részleteit.

Zürichben 3.21, Párisban 15.80 a lej

Helyi valutaárak. (November hó 16.)
Kifizetések: Berlin 38.75, Newyork 162.25, London 792, Páris 6.38.50, Milánó 8.90, Prága 4.12, Budapest 28.50, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.97.50, Zürich 31.30. — Áru: Márka 38.50, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.40, olasz lira 8.90, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.30. — Pénz: Márka 38, dollár 160, angol font 780, francia frank 6.30, olasz lira 8.80, cseh korona 4.70, pengő 28.20, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 31. — Irányzat: Tartott.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (November 16.)
Kifizetések: Páris 6.36.50, Berlin 38.65, London 788.75, Newyork 161.60, Milánó 8.82, Zürich 31.24, Prága 4.80.50, Bécs 22.85. — Valuták: Napoleon 645, német marka 38.50, leva 1.18, török lira 0.84, angol font 784, francia frank 6.45, svájci frank 31, olasz lira 8.90, drachma 2.10, dinár 2.84, dollár 160.75, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23, pengő 28.50, cseh korona 4.75.

Zürichi tőzsdenyitás. (November hó 16.)
Berlin 123.70, Amsterdam 209.32.50, Newyork 518.55, London 2527.25, Páris 20.37, Milánó 28.20, Prága 15.37, Budapest 90.80, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21, Varsó 58.15, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (November hó 16.)
Berlin 123.68.50, Amsterdam 209.35, Newyork

Tavaszi szellő

(Koldusháró.)

Ma, csütörtökön az Apollóban.

Leszállított olcsó helyárrakkal.

Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Felölt, gyermek enervánt legelőnőbbben szerezheth be könyv, kotta, írószükségletét: 02-7
Naményinál, Arad,
Strada I. Bratlanu (W. Itzer-ucca) 11.
Dívatlapot, foivóiratot nézhez szállítok.

Pénzét

ne helyezze el másba, mint egy jól jövedelmező házba. Ez a legbiztosabb

Keresse fel az „URANUL“ ingatlan-örzalmi irodát városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám alatt, ahol 250 eladó ház van előjegyzeve.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL“.

9) Igyál

Kathreiner-féle Kneipp malátakávé

Kísérletezz egy héttig. Akkor csak ezt fogod inni és mindig meg leszel elégedve.

1034

Nyilvánosságra került a numerus clausus módosítása

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A Magyarország mai száma közli a numerus clausus módosításáról szóló javaslat szövegét. Eszerint az 1920. évi, 25-ik törvénycikk harmadik szakaszának harmadik bekezdését módosítják a következő módon: A beiratkozási engedély megadásánál a nemzethűségi, erkölcsi és megbízhatósági követelmények mellett figyelemmel kell lenni az előtanulmányok eredményeire és a szellemi képességekre is és vigyázni kell arra, hogy elsősorban a hadiárva, a hadviseltek és a közalkalmazottak gyermekei jussanak a főiskolákra, még pedig a különböző foglalkozásokhoz tartozók számarányának megfelelően. Vigyázni kell arra is, hogy azok száma, akiket felvettek, arányosan oszkojon meg az egyes törvényhatóságok között. Ezen szabályok alkalmazására a kultuszminiszter ügyel fel. A törvényt, kihirdetése napján hajtja végre a kultuszminiszter.

Rádió-műsor.

Csütörtök, november 17. Wien—Grác. 11. Délelőtti hangverseny. 19.45. Operettelőadás. — Berlin. 21. Szimfonikus hangverseny. 22.30. Táncczene. — Boroszió. 21. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 20.15. Operettelőadás. — Leipzig. 20.15. Vidám est. 22.30. Táncczene. — Milano. 20.45. Zenekari hangverseny. — München. 20. R. Wagner-est. — Nápoly. 21. Operettelőadás. — Prága. 19.30. Szimfonikus hangverseny. — Róma. 20.40. Operettelőadás. — Stuttgart. 22. Szimfonikus hangverseny. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Szórakoztató zene. 18.30. Csokonay centennárium. 20.15. Hangverseny. 22.20. Jazz-band.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekér nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS.

Az Aradi Első Göztégla-, Cserép- és Agyárgyár R. T. felszámolás alatt, aradi cég felszámoló bizottsága ezennel felhívja a társaság hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket ezen hirdetmény háromszori megjelenésétől számított hat hó alatt Kneffel Lajos felszámoló urnál (Arad, Boulevard Regele Ferdinand Nr. 27. szénüzlet) jelentsék be, mert az ezen határidőn túl eszközölt bejelentések figyelembe nem vehetők.

6228

A felszámoló bizottság.

No. 1416—1927.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

In baza deciziei judecătorești Rovine Nr. 670—1927. in favoarea lui Victor Felsor pentru suma de 5614 lei capital și acces. se vor vinde la licitație publică in Rovine la ca a urmăriței la 22. Noemvrie 1927. orele 2 d. m. mișătoare și anume: ghețe, meso, un ceas, calapoade prețuite la 7200 lei.

Rovine, la 28. Octomvrie 1927.

Osly, m. p.
ex-ecutor judecătoreșc.

6222

ÉRTESÍTÉS!

Nagyrabecskült pártfogóm szíves tudomására adom, hogy fazon-öltönyök, felöltők és télikabátok készítésének mélyen lezállítottam. További szíves pártfogást kér:

Alois FRIEDMANN Alajos uriszabó

Str. Eminescu 32. (Deák Ferenc-u.)
(Krispin-ház.) 6074

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DUÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyegzel ellátott kérdésközlőkre válaszolunk. Ajánlatok, jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen a legjobb az **EGGER-PETROL**. — Kapható minden droguériában és minden gyógyszerertárban.

JÖVŐ HÉTFŐN megyek haza pusztára, ne irion. Baba. 6225

ALKALMAZÁS.

ÓVADÉKKÉPES fiatalember fikszi-féssel inkasszáns állást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 6226

JÓ CSALADBÓL származó, minden támasz nélkül álló tizenöt éves leány, jobb családnál gyermekek mellé nevelőnőnek, gondozónőnek ajánlkozik. Cím: Dodi Str. Alba Julia 10. 600

LAKÁS.

ORCZY-uccában kétszobás lakás decemberre bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 6224

DISZKRÉT KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó, azonnal elfoglalható. Cím öv. Klein Izidorné, Strada Radulescu 2. I. em. 6232

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HATSEMÉLYES LUXUSAUTÓ üzembékes, feltűnő olcsó árban eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 6146

UJONNAN BERENDEZETT BIZOMÁNYI ÜZLETEMBEN a következő áruk szerezhetők be: Zsolnai korsók, antik órák, antik butorok, komplett ebédlő, háló, szalon berendezések, Biedermayer szalon, szőnyegek, férfi- és női bundák, férfi öltönyök, finom lenvászon, kézmunkák, Pallas-lexikon, festmények, baba kelengye, asztalok, székek, zongorák, disztárgyak, fotelok, gyermekágy, gobelin, képek, stb. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-ucca), Neuman-palota. 1000

FORD teherautó, használt, üzembékes, olcsón eladó. Arad. Str. Oktuz 77. 6227

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

Motorkerékpár,

teljesen jókarban lévő,
számmal ellátott

eladó.

Cím
az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 500

Cséplőgarnitúra

Magyar Állami 8 HP. fogaskerék rendszerű magánjáró 1927. november 19-én d. u. 1/3 órakor Vingán 14. házszám alatt Dupeza Jánosnál bíról árverésen el fog adatni. 6205

Kereskedők figyelmébe!

Petroleumot, benzint, kenderolajat, kocsikoncsót stb. angró árban szerezhet be az 6140

Onclul Petrolifer RT.
CHISINEU-CRIS DEPOZITJÁNÁL
(Az állomás mellett).

Goblein-képcim

és párnám, Pullower-pamutok stb. megérkeztek és a legnagyobb választékban kaphatók, ugyanígy menyasszonyi öv. Világ Gázáné koszosok és fátvólok: Str. Mojanu (Porray-u.)

ARADI HITELBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉLT

ELŐLEGES ÉRTÉKEKRE ÁRUKRA VÁMÉS FUVARRA ÉKSZERRE

ELFOGAD BETÉTET KEDVEZŐ KAMATRA

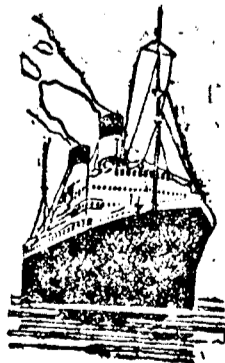
ARAD

STR. ALEXANDRU 6 SALACZU 9

Nagy famegtakarítás szabadalmazott ZSIGUCZI-f. le kályhánál.

A fűtőtechnika esodája! Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és megtekinthetőségét. A készítő: Üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27. (Boros Régi-ter.)

HAMMER ZSIGMOND és FIA

N.G.I.
Genova

NAVIGAZIONE GENERALA ITALIANA

Nagyromániai vezérképviselőt:

GATTORNO S.A.R.

Buonresti, Calea Grivitel No. 143.

Flók: Timisoara, IV., Bonnáz-ucca 20.

5831

Közvetlen-expressgőzvonal és rendszeres forgalom

Észak-, Dél- és Középamerikába

Genován keresztül az ujonnan épített óriási gőzösökkel, melyek III. osztályu kabinokkal vannak ellátva.

Felvilágosítással készségesen díjmentesen szolgálunk

Könnyű és gyors meilékkereset 6102

mindenki részére. Törvényesen engedélyezett nagy értékű sorajegyeknek, kényelmes havi részletre való eladásával. Úgyes képviselők forduljanak a következő címhez:

ALSER WECHSELHAUS PAUL BJEHAVY

Wien, IX/2, Alser Strasse 22. (Alapított 1867.) Lehetőleg német levelezést kérünk.

Pénzkölcsönök

bekezdésére, 24 százalékos, 1/2 évig, melletti gyorsan folyósításra.

Bővebbet Avarfi József Arad, Császár Szagat 121. (vett Varjassy Lajos-u.) 6220

Képköröt!

Villanyáramú berendezett speciális képkörötöző műhely.

Ovál, kerek és téglalap keretek minden méretben és kivitelben. 5999

Josif Freiman Str. Bratlanu 9.

Sárcipő, hócipő,

autóköppeny, autótömlő és egyéb gumidolgok szakemberi javítását jutányosan vállalja

Varga Sándor

gőzvilancizáló Strada Consistoriului (Batthyány-u.) 11. Kolin-ház.

Keresünk megvételre

I. Egy jókarban lévő iratpénztárt trezorzárral kb. 130-150 cm. széles és kb. 230-250 cm. magas

II. Egy jókarban lévő könyvezekrényt mahagenifából kb. 200-250 cm. széles és kb. 230-250 cm. magas

Sürgős részletes ajánlatokat „Rbt 1721” jelleg alatt Rudolf Mosse S. A. hirdetései irodához Timisoara, I., Strada Moroy 2. alá kérünk.

Bankkölcsönök

10049
házaakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejtol, 1 millió lejig betáblázás mellett folyósítottok. **HAASZ ALBERT** irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Szerény javadalmazás mellett állást keres

több évi gazdasági, kereskedelmi, könyvelői, pénztárkezelői és sok másoldalu gyakorlatiattal rendelkező 34 éves egyén, ki jelenleg is bizalmi állást tölt be. Román nyelvet bírja, jó bizonyítványokkal s elsősorú referenciákkal rendelkezik. Megkeresések „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 6118

Casa Cercuială Arad.

No. 10613.

PUBLICATIUNE.

La Casa Cercuială din Arad, se află vacant postul de electrician care lucrează cu aparatul Röntgen.

Postul este dotat cu 5000 lej (cincimii) lunar, doritorii a ocupa acest post vor trebui să-și înainteze următoarele acte: până la data de 25. Noemvrie 1927.

Certificat de cetățenie.
Certificat de bună purtare.
Certificat de cunoștințele ce le are in ramura electrotehniciei.
Dovadă despre satisfacerea serviciului militar.

Certificat despre serviciile avute până-n prezent in ramura electrotehniciei.

Declarația despre limbile ce posedă.

6233 Direcțiunea.
Director. Secret. serv. medic.

Maoulatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.